

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΗΛΕΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩ»

ΚΟΛΙΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΤΑΠΙΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ
ΑΡΤΑ 2005

Η εργασία αυτή αφιερώνεται στη μητέρα μου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Η ΟΝΕ.....	2
1.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΟΝΕ.....	2
1.2 ΓΙΑΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ Η ΟΝΕ.....	2
1.3 ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	3
1.4 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	3
1.5 ΠΩΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΓΙΝΕ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	4
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΟ ΕΥΡΩ.....	6
2.1 ΕΥΡΩ-ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ.....	6
2.1.1 ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ.....	6
2.1.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΕΙΣ.....	6
2.1.3 ΙΣΟΤΙΜΙΑ.....	11
2.1.4 ΚΑΝΟΝΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ...11	
2.2 ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ.....	12
2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΥΡΩ.....	12
2.4 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ...13	
2.5 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗΣ.....	13
2.6 ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ.....	14
3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ.....	15
3.1 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ...15	
3.1.1 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ.....	15
3.2 ΜΙΚΡΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩ.....	16
3.3 ΦΥΣΙΚΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ.....	18
4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	20
4.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	20
4.1.1 ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	20
4.1.2 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΝΕ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ.....	25
4.1.3 ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΔΕΚΟ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	35
4.1.4 ΜΙΣΘΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΦΟΡΟΙ.....	37
4.2 ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΑ.....	38
4.3 ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ-ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.....	40

4.4	Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ- ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ.....	43
4.5	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΝΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ.....	47
5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	49
6.	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	52

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κάνοντας μία σύντομη αναδρομή στην ιστορία του ελληνικού νομίσματος διαπιστώνουμε πως τα αρχαία νομίσματα ποίκιλλαν και αντικαθίσταντο πολύ πιο συχνά από άλλα.

Την αρχαία εποχή το δικαίωμα κοπής νομίσματος υποδήλωνε την ανεξαρτησία της πόλης. Έτσι τον 8ο αιώνα π.Χ. επικρατεί η αργυρή δραχμή του ευβοϊκού συστήματος στην Αθήνα και ο κορινθιακός στατήρας. Μετά τους αλεξανδρινούς χρόνους και μέχρι τον 1ο αιώνα, ως διεθνές νόμισμα θεωρείται το αργυρό αθηναϊκό τετράδραχμο.

Στην νεότερη Ελλάδα, το 1828, από τον Καποδίστρια, κόπηκε στην Αίγινα το αργυρό νόμισμα φοίνικας (το πρώτο ελληνικό νόμισμα μετά την επανάσταση της Τουρκοκρατίας). Ενώ το 1883 εισάγεται η δραχμή ως νομισματική μονάδα. Το 1953 αποφασίστηκε η ισοτιμία της δραχμής προς την αγγλική λίρα και τα υπόλοιπα νομίσματα να ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση τη σχέση κάθε νομίσματος προς το δολάριο.

Την 1η Ιανουαρίου 1999 έγινε η εισαγωγή του ευρώ με καθορισμένο ύψος μετατροπής του συνόλου των εθνικών νομισμάτων που το αποτελούν.

Στην Λισσαβόνα τον Ιούνιο του 2000, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε για τη συμμετοχή της Ελλάδας.

Από την 1η Ιανουαρίου του 2002, οι καταναλωτές μπορούσαν να προμηθεύονται το νέο νόμισμα, Ευρώ, και για ένα χρονικό διάστημα 2 μηνών, θα χρησιμοποιούσαν ταυτόχρονα το δικό τους νόμισμα και το Ευρώ. Η 28η Φεβρουαρίου ήταν η τελευταία ημέρα που χρησιμοποιήσαμε την δραχμή. Δύσκολος ο αποχαιρετισμός δεδομένου ότι και μόνον το όνομα της δραχμής μας συνδέει με αρχαίους προγόνους και με μία μακραίωνα ιστορία.

Όμως εμείς οι Έλληνες έχουμε μάθει μέσα στην ιστορία μας να συνεργαζόμαστε με άλλους λαούς για το κοινό συμφέρον και με αυτή την εμπειρία θα προσπαθήσουμε να μεγιστοποιήσουμε τα θετικά του ΕΥΡΩ και να αμβλύνουμε τις τυχόν αρνητικές συνέπειες από την ένταξη μας στην ζώνη του ενιαίου νομίσματος.

Στα πλαίσια της ημερομηνίας αυτής, σταθμού για την χώρα μας, κάνουμε μια ιστορική αναδρομή και θα εξετάσουμε την σημασία για την οικονομία και τις επιπτώσεις σε αυτήν από την υιοθέτηση του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος.

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Η ΟΝΕ

1.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΟΝΕ

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) είναι μία ζώνη ενιαίου νομίσματος στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία πρόσωπα, εμπορεύματα υπηρεσίες και κεφάλαια κυκλοφορούν χωρίς περιορισμούς. Δημιουργεί το πλαίσιο για οικονομική ανάπτυξη και σταθερότητα και υποστηρίζεται από μία ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα και από την εφαρμογή υγιών πολιτικών από τα κράτη μέλη.

Η ΟΝΕ αποτελεί το φυσικό συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς. Η εν λόγω αγορά θα λειτουργεί αποτελεσματικότερα και θα παρέχει με πληρέστερο τρόπο τα οφέλη της με την εξάλειψη του κόστους των συναλλαγών που προκαλεί η μετατροπή των νομισμάτων και των αβεβαιοτήτων που συνδέονται με την συναλλαγματική αστάθεια. Οι κανόνες, τα όργανα και οι στόχοι της ΟΝΕ, καταγράφονται στην συνθήκη του Μάαστριχτ.

1.2 ΓΙΑΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ Η ΟΝΕ

Η δημιουργία και η φυσική κυκλοφορία ενός ενιαίου νομίσματος ήταν απώτερος στόχος της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης η οποία με τη σειρά της αποτέλεσε ευρωπαϊκή φιλοδοξία για πολλές δεκαετίες και θεωρείται από πολλούς υποστηρικτές της ως απαραίτητο στάδιο για μια ενδεχόμενη πολιτική ενοποίηση.

Πέραν των οραμάτων αυτών τα οποία προσκρούουν σε σοβαρά πολιτικά προβλήματα και ενδοευρωπαϊκούς ανταγωνισμούς, το ενιαίο νόμισμα δημιουργήθηκε για να εξυπηρετήσει και να προωθήσει την ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, το ευρώ στοχεύει στο να βελτιώσει την ευρωπαϊκή αγορά, εξαλείφοντας τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις παρέχοντας μια κοινή λογιστική μονάδα για τις εμπορικές δραστηριότητες, και ενθαρρύνοντας το διασυνοριακό εμπόριο, τις επενδύσεις και τον ενδοκοινοτικό τουρισμό. Θα αποτελέσει επίσης ένα ισχυρό και αξιόπιστο νόμισμα στη διεθνή οικονομία. Παράλληλα η διαφάνεια των τιμών μεταξύ των χωρών μελών θα αυξηθεί, εντείνοντας τον ανταγωνισμό, από τον οποίο συνήθως επωφελούνται οι καταναλωτές, αλλά και θα οδηγήσει τις επιχειρήσεις σε έναν αγώνα συγχωνεύσεων και εξαγορών όπως συμβαίνει στον τραπεζικό και τον τηλεπικοινωνιακό τομέα.

Η ΟΝΕ και το ευρώ αποτελούν ισχυρό συνδετικό κρίκο μεταξύ των κρατών-μελών της ευρωζώνης και σύμβολο μιας προσπάθειας για ανάπτυξη και σταθερότητα στην Ευρώπη.

1.3 ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) είναι το βασικό συμπλήρωμα της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, στόχος της οποίας είναι η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με το ενιαίο νόμισμα, η ενιαία αγορά θα λειτουργεί καλύτερα λόγω της εξάλειψης του κόστους των συναλλαγών που προκαλείται από την μετατροπή των νομισμάτων, της κατάργησης των συναλλαγματικών διακυμάνσεων που επιφέρουν διαταραχές στις συναλλαγές και τις επενδύσεις και της διαφάνειας των τιμών σε ευρώ.

1.4 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση βασίζεται σε δύο έννοιες: το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και ένα ανεξάρτητο νομισματικό θεσμό, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών-ECOFIN (που απαρτίζεται από τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών των κρατών-μελών) είναι υπεύθυνο για τη χάραξη των βασικών κατευθυντήριων γραμμών της οικονομικής πολιτικής. Μπορεί να ασκεί πιέσεις στα συμμετέχοντα κράτη, προκειμένου να τηρούν τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις τους.

Το ΕΣΚΤ αποτελείται από τις κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Το ΕΣΚΤ είναι ανεξάρτητο και συνεπώς δεν λαμβάνει οδηγίες ούτε από τα κράτη-μέλη ούτε από τα ευρωπαϊκά όργανα. Η ΕΚΤ συστάθηκε επίσημα την 1η Ιουνίου 1998 και έχει μπει σε πλήρη λειτουργία από την 1η Ιανουαρίου 1999. Βασικός στόχος της είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών.

Ανάλογες προσπάθειες του παρελθόντος

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιχείρησε τον Δεκέμβριο του 1969 να δημιουργήσει μια οικονομική και νομισματική Ένωση με προοπτική να ολοκληρωθεί το 1980. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής το 1972 τα ευρωπαϊκά κράτη

συνήψαν τη συμφωνία του «νομισματικού φιδιού», που προέβλεπε στενά περιθώρια διακύμανσης των ευρωπαϊκών νομισμάτων σε σχέση με το δολάριο. Μεσολάβησαν, όμως, αρνητικές εξελίξεις, όπως η πετρελαϊκή κρίση του 1973 και η οικονομική ύφεση της δεκαετίας του '70, που ανέστειλαν την εφαρμογή του σχεδίου. Στη συνέχεια το 1977 ο τότε πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ροϊ Τζένκινς, επανήλθε στην πρόταση για νομισματική ενοποίηση. Έτσι στις 13 Μαρτίου του 1979 δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα.

Ποιος είναι ο ρόλος του Ecu

Το Ecu είναι το αρκτικόλεξο της «Ευρωπαϊκής νομισματικής μονάδας». Αποτελούσε το κύριο στοιχείο του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος του μηχανισμού που θεσπίστηκε το 1979 προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η Ευρώπη θα ήταν όσο το δυνατόν πιο ανεξάρτητη από πιθανές ξαφνικές νομισματικές διακυμάνσεις, ενώ παράλληλα στόχος ήταν και η διατήρηση της οικονομικής σύγκλισης.

Διαφορά μεταξύ ευρώ και Ecu

Το ευρώ είναι νόμισμα. Το Ecu είναι η κοινή λογιστική μονάδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία ήταν απαραίτητη για την σύνταξη του κοινοτικού προϋπολογισμού και την καταβολή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των κοινοτικών επιδοτήσεων. Το Ecu αντικαταστάθηκε, σ' όλες τις κοινοτικές πράξεις, με το ευρώ. Για να μη δημιουργηθούν προβλήματα αποφασίστηκε η αξία ενός Ecu να ισούται με την αξία ενός ευρώ.

1.5 ΠΩΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΓΙΝΕ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η συμμετοχή των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Νομισματική Ένωση προϋποθέτει την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης που προβλέπονται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Συγκεκριμένα η Συνθήκη απαιτούσε από τις υποψήφιες χώρες να έχουν επιτύχει τα εξής:

- υψηλό βαθμό σταθερότητας τιμών, δηλαδή ο πληθωρισμός να μην υπερβαίνει περισσότερο από 1,5 εκατοστιαία μονάδα το μέσο όρο των τριών χωρών με το χαμηλότερο πληθωρισμό
- να μην υπάρχει υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα, δηλαδή έλλειμμα άνω του 3% του ΑΕΠ ή το δημόσιο χρέος άνω του 60% του ΑΕΠ, εκτός αν παρουσιάζεται σταθερή πτωτική τάση και προσεγγίζεται η τιμή αναφοράς (60%) με ικανοποιητικούς ρυθμούς

- αδιάλειπτη συμμετοχή του νομίσματος της χώρας επί δύο τουλάχιστον έτη πριν τη λήψη της απόφασης για την υιοθέτηση του ευρώ, χωρίς σημαντικές διαταραχές(υποτίμηση κ.τ.λ.), στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (που συνέδεε τα νομίσματα των ευρωπαϊκών χωρών-μελών, περιορίζοντας τις διακυμάνσεις των μεταξύ τους συναλλαγματικών ισοτιμιών, και αντικαταστάθηκε από τον ΜΣΙ-2 στο τρίτο στάδιο)
- τα μακροπρόθεσμα επιτόκια να μην υπερβαίνουν περισσότερο από δύο εκατοστιαίες μονάδες από το μέσο όρο των επιτοκίων των τριών χωρών με τον χαμηλότερο πληθωρισμό

Επιπλέον, η εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων των καταστατικών των εθνικών κεντρικών τραπεζών, έπρεπε να προσαρμοστεί σύμφωνα με την Συνθήκη και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών από τις παρεμβάσεις πολιτικών φορέων με τη θεσμοθέτηση μεταξύ άλλων μακράς θητείας για τις Διοικήσεις τους και με την αυστηρή οριοθέτηση των προϋποθέσεων για διακοπή της θητείας αυτής. Στις 9 Μαρτίου 2000 η Ελλάδα κατέθεσε επιστολή-αίτηση για την υιοθέτηση του ευρώ, επικαλούμενη την μεγάλη οικονομική πρόοδο που είχε επιτύχει τα τελευταία έτη.

Στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εξέτασαν την ελληνική οικονομία και κατήρτισαν «εκθέσεις σύγκλισης». Το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας (ECOFIN) που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Santa Maria da Feira της Πορτογαλίας(19-20 Ιουνίου 2000), έκρινε με βάση τις εκθέσεις σύγκλισης, ότι η χώρα πληρούσε τις απαραίτητες προϋποθέσεις, και, κατόπιν πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο αποφάσισε στις 19 Ιουνίου 2000 την κατάργηση παρέκκλισης της Ελλάδας, δηλ. την υιοθέτηση του ευρώ από την χώρα μας, από 1 Ιανουαρίου 2001.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΟ ΕΥΡΩ

2.1 ΕΥΡΩ - ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

Το ευρώ είναι το ενιαίο μελλοντικό νόμισμα της Ενωμένης Ευρώπης , όπως αποφασίσθηκε με τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.1.1 ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

Το όνομα του ενιαίου νομίσματος εγκρίθηκε από τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 1995 στη Μαδρίτη. Το σύμβολο του ευρώ είναι το γράμμα Έψιλον με μία διπλή εγκάρσια γραμμή. Το σύμβολο παραπέμπει στο πρώτο γράμμα της λέξης Ευρώπη και η διπλή εγκάρσια γραμμή υποδηλώνει τη σταθερότητα του ΕΥΡΩ.

2.1.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΕΙΣ

Κύρια χαρακτηριστικά των τραπεζογραμμάτων και των κερμάτων είναι:

- Το όνομα του νομίσματος στη λατινική(EURO) και την ελληνική (ΕΥΡΩ) γραφή.
- Η σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πρόσθιο μέρος των χαρτονομισμάτων.
- Τα χαρτονομίσματα που τέθηκαν σε κυκλοφορία είναι επτά: των **5, 10, 20, 50, 100, 200** και **500** ευρώ.
- Τα σχέδια στις δύο όψεις των χαρτονομισμάτων είναι κοινά για όλα τα κράτη μέλη. Παράθυρα και πύλες κυριαρχούν στην πρόσθια όψη κάθε τραπεζογραμμάτιου ως σύμβολα του πνεύματος ευρύτητας και συνεργασίας που κυριαρχεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η οπίσθια όψη κάθε χαρτονομίσματος αναπαριστά μία χαρακτηριστική γέφυρα, μιας συγκεκριμένης εποχής-μεταφορική εικόνα της επικοινωνίας μεταξύ των λαών της Ευρώπης και μεταξύ της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου.
- Τα χαρτονομίσματα έχουν διαφορετικό μέγεθος και τα χρώματά τους περιλαμβάνουν αποχρώσεις πράσινου, κίτρινου, γαλάζιου, μοβ και πορτοκαλί.

- Τα 7 χαρτονομίσματα του ευρώ διαφέρουν μεταξύ τους στο χρώμα και στο μέγεθος ανάλογα με την αξία τους.
- Ορισμένα στοιχεία των σχεδίων είναι ανάγλυφα έτσι ώστε να μπορούν να αναγνωρίζονται εύκολα με την αφή.
- Το τύπωμα γίνεται μ' ένα ειδικό μελάνι που τονίζει τις χρωματικές αντιθέσεις.
- Το χαρτί είναι πολύ καλής ποιότητας, λεπτό και πολύ ανθεκτικό.
- Οι αριθμοί είναι μεγάλοι και με έντονους χαρακτήρες.
- Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο επέλεξε τα σχέδια που θα έχουν τα χαρτονομίσματα του ευρώ, ύστερα από διαγωνισμό που έγινε για τον σκοπό αυτό. Ο σχεδιασμός τους έγινε από τον Αυστριακό Robert Kalina.
- Η υπογραφή του προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας διπλα στα αρχικά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

- Τα κέρματα στη μια πλευρά τους φέρουν εθνικά σύμβολα που κάθε συμμετέχον κράτος έχει αποφασίσει για λογαριασμό του. Η κοινή ευρωπαϊκή όψη των κερμάτων απεικονίζει τον χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φόντο εγκάρσιες γραμμές στις οποίες είναι προσαρτημένα τα αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας. Τα κέρματα των 1, 2 και 5 λεπτών του ευρώ δίνουν έμφαση στη θέση της Ευρώπης στον κόσμο ενώ των 10, 20 και 50 λεπτών παρουσιάζουν την Ένωση ως μία συγκέντρωση εθνών. Τα κέρματα των 1 και 2 ευρώ απεικονίζουν την Ευρώπη χωρίς σύνορα.
- Το ευρώ διαιρείται σε 100 λεπτά. Οκτώ κέρματα ευρώ διατέθηκαν στην κυκλοφορία: των 1, 2, 5, 10, 20 και 50 λεπτών, των 1 και 2 ευρώ.

Κέρμα του 1 λεπτού (σεντ)

Τριήρης, το πλέον διαδεδομένο πολεμικό πλοίο των αρχαίων Ελλήνων

Κέρμα των 2 λεπτών (σεντς)

Δρόμων ή κορβέτα, πλοίο που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Εθνικού Απελευθερωτικού Αγώνα (1821-1827)

Κέρμα των 5 λεπτών (σεντς)

Δεξαμενόπλοιο, σύμβολο του επιχειρηματικού ελληνικού πνεύματος στη σύγχρονη εμπορική ναυτιλία.

Κέρμα των 10 λεπτών (σεντς)

Ρήγας Φεραίος - Βελεστινλής (1757-1798). Επιφανής φυσιογνομία του νέου ελληνικού διαφωτισμού, που οραματίστηκε τη

δημιουργία ενός ελεύθερου κράτους στα Βαλκάνια, βασισμένου σε δημοκρατικές αρχές, σπάνιες για την εποχή του.

Κέρμα των 20 λεππών (σεντς)

Ιωάννης Καποδίστριας (1776-1831). Πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδος (1828-1831). Εργάστηκε με ζήλο για τη δημιουργία ενός σύγχρονου ελληνικού κράτους κατά το πρότυπο των ευρωπαϊκών της εποχής του. Η φυσιογνωμία του ήταν τυπωμένη και στο ελληνικό πεντακοσάριο.

Κέρμα 50 λεππών (σεντς)

Ελευθέριος Βενιζέλος (1864-1936). Κορυφαία πολιτική φυσιογνωμία της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Πρωτεργάτης πολλών κοινωνικών μεταρρυθμίσεων και εξαιρετικός διπλωμάτης.

Κέρμα 1 Ευρώ

Αντίγραφο αθηναϊκού τετράδραχμου του 5ου π.Χ. αιώνα. Η γλαυξ (κουκουβάγια) ήταν σύμβολο της θεάς Αθηνάς.

Κέρμα 2 Ευρώ

Η απαγωγή της Ευρώπης από το Δία μεταμορφωμένο σε Ταύρο. Ψηφιδωτό του 3ου αιώνα μ.Χ.

Ευρώ	Δραχμές	Ευρώ	Δραχμές
0,10	34,07	10	3408
0,20	68,15	20	6815
1,00	341,00	100	34075
2,00	682,00	200	68150
5,00	1704,00	500	170375

2.1.3 ΙΣΟΤΙΜΙΑ

Σύμφωνα με τον κανονισμό του συμβουλίου της 19^{ης} Ιουνίου 2000 η ισοτιμία μετατροπής της δραχμής σε ευρώ είναι 1 ευρώ=340,750 δραχμές με έξι σημαντικά ψηφία (μετρώντας από τα αριστερά προς τα δεξιά και από το πρώτο μηδενικό ψηφίο), με ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2001. Η ισοτιμία αυτή είναι αμετάκλητη, δηλαδή δεν μπορεί πλέον να αλλάξει, όπως συμβαίνει και με τις ισοτιμίες μετατροπής των υπόλοιπων εθνικών νομισματικών μονάδων της ζώνης του ευρώ (γερμανικό μάρκο, γαλλικό φράγκο, κ.λ.π) έναντι του ευρώ.

2.1.4 ΚΑΝΟΝΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Η μετατροπή θα πραγματοποιείται με βάση το συντελεστή μετατροπής της αμετάκλητης ισοτιμίας.
- Ο συντελεστής μετατροπής περιλαμβάνει 6 ψηφία, συμπεριλαμβανομένων και των δεκαδικών.
- Τα ποσά που μετατρέπονται σε ευρώ θα στρογγυλοποιούνται, προς τα πάνω ή προς τα κάτω, στην πλησιέστερη υποδιαίρεση του εθνικού νομίσματος.

- Τα ποσά που μετατρέπονται και αντιστοιχούν ακριβώς στο ήμισυ της ελάχιστης υποδιαίρεσης θα στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω (σύμφωνα με τη μαθηματική πρακτική).
- Η μετατροπή ενός εθνικού νομίσματος σε άλλο εθνικό νόμισμα θα συντελείται κατ' αρχάς με τη μετατροπή του πρώτου εθνικού νομίσματος σε ευρώ και στη συνέχεια, με τη μετατροπή του προκύψαντος ποσού(σε ευρώ) στο άλλο εθνικό νόμισμα, πάντοτε με τις αμετάκλητες σταθερές ισοτιμίες(τριγωνική σχέση).

2.2 ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ

Η Τράπεζα της Ελλάδος εκτίμησε την ποσότητα δραχμών σε κυκλοφορία στο τέλος του 2001 με βάση τη νομισματική κυκλοφορία στο τέλος του 1999, την εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης νομίσματος κατά νομισματική αξία, καθώς και την εκτιμώμενη αύξηση του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2000-2001. Οι εκτιμήσεις αυτές διορθώθηκαν, ώστε να ληφθεί υπόψη ο όγκος των τραπεζογραμμάτων και κερμάτων που έχουν οριστικά χαθεί ή είναι αδρανή στην κατοχή του κοινού.

Οι ποσότητες αυτές μετατράπηκαν σε ευρώ ,κατά ονομαστική αξία, με βάση την τιμή μετατροπής (1 ευρώ=340,750 δρχ.) και κάθε αξία σε δραχμές (π.χ. το χιλιάριο) θεωρήθηκε ότι θα αντικατασταθεί από μία ή περισσότερες αξίες σε ευρώ. Έτσι προέκυψε η ποσότητα τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ κατά ονομαστική αξία που έπρεπε να παραχθεί ώστε να καλυφθεί η ζήτηση χρήματος από 1 Ιανουαρίου 2002.

Παράχθηκαν όμως και επιπλέον ποσότητες τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ για να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενα στατιστικά σφάλματα στις εκτιμήσεις ή δυσκολίες ανταλλαγής. Έτσι συνολικά διατέθηκαν στην Ελλάδα 617 εκατομμύρια τραπεζογραμμάτια και 1600 εκατομμύρια κέρματα ευρώ.

2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΥΡΩ

Στα τραπεζογραμμάτια του ευρώ έχουν ενσωματωθεί ποικίλα χαρακτηριστικά ασφαλείας ώστε να είναι εύκολη η αναγνώριση της γνησιότητάς τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά δημοσιοποιήθηκαν στις 30 Αυγούστου 2001, δηλ 4 μήνες πριν από την έναρξη της κυκλοφορίας του ευρώ. Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ εκτυπώνονται σε χαρτί από βαμβακερές ίνες το οποίο τους προσδίδει μοναδική υφή. Ορισμένα μέρη στο πρόσθιο τμήμα του τραπεζογραμματίου εκτυπώνονται ανάγλυφα, ώστε το τραπεζογραμμάτιο να είναι αναγνωρίσιμο με την αφή.

Επίσης όλα τα τραπεζογραμμάτια ευρώ έχουν ταινία ασφαλείας και υδατογράφημα και διακρίνονται απέναντι στο φως.

Υπάρχουν όμως και ορισμένα πρόσθετα χαρακτηριστικά ασφαλείας. Έτσι τη διαπίστωση της γνησιότητας των τραπεζογραμματίων των 5, 10 και 20 ευρώ διευκολύνουν η λωρίδα ελάσματος και η ιριδίζουσα λωρίδα, ενώ τα τραπεζογραμμάτια των 50, 100, 200 και 500 ευρώ διαθέτουν μελάνη μεταβλητού χρωματισμού και τμήμα ελάσματος.

2.4 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ

Η τεχνολογία παραγωγής των κερμάτων καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την παραχάραξή τους. Τα κέρματα του ενός και των 2 ευρώ είναι διμεταλλικά, είναι δηλαδή φτιαγμένα με δύο μέταλλα. Γύρω από τη στεφάνη των 2 ευρώ έχουν χαραχθεί γράμματα. Πρόκειται για τα πρώτα κέρματα στον κόσμο που συνδυάζουν μια τεχνολογία τριών μιγμάτων και δύο χρωμάτων, δηλαδή εσωτερική και εξωτερική στεφάνη μέσα σε διαφορετικά μίγματα.

Το εξωτερικό είναι ορείχαλκος με νικέλιο και το εσωτερικό νικελιοχάλκος, νικέλιο και νικελιοχάλκος. Τα κέρματα διακρίνονται από το βάρος τους (από 2,3 έως 8,5 γραμμάρια), το μέγεθός τους (από 16,25 έως 25,75 χιλιοστά). Χαρακτηριστικό είναι επίσης το χρώμα τους (δίχρωμο, χαλκόχρωμο ή κίτρινο) και το πάχος τους (από 1,36 μέχρι 2,125 χιλιοστά).

2.5 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗΣ

Οι τεχνικές προδιαγραφές των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ έχουν καθοριστεί έτσι ώστε να παρέχουν την μεγαλύτερη δυνατή προστασία κατά της παραχάραξης. Τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του νέου νομίσματος αποτελούν την φυσική του άμυνα. Παράλληλα δημιουργήθηκε ένα ολόκληρο δίκτυο σε επίπεδο ζώνης ευρώ, όσο και σε επίπεδο κρατών-μελών, για την αντιμετώπιση κάθε πιθανής απόπειρας παραχάραξης.

Το Σύστημα Παρακολούθησης της Παραχάραξης που έχει θέσει σε λειτουργία η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε συνεργασία με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, διαθέτει μία Βάση Δεδομένων για την παραχάραξη, για την αποθήκευση και επεξεργασία πληροφοριών σχετικά με πλαστά τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ που μπορεί να εμφανιστούν. Σε κεντρικό επίπεδο έχει ιδρυθεί το Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών στη Γερμανία για τα τραπεζογραμμάτια, και το Ευρωπαϊκό Τεχνικό και Επιστημονικό Κέντρο στη Γαλλία για τα κέρματα.

Αντίστοιχα σε περιφερειακό επίπεδο, η Τράπεζα της Ελλάδος προώθησε την συγκρότηση του Εθνικού κέντρου Παρακολούθησης της Παραχάραξης, του οποίου έχει την ευθύνη, και των Εθνικών Κέντρων Ανάλυσης για τραπεζογραμμάτια και κέρματα. Την ευθύνη λειτουργίας των τελευταίων αναλαμβάνει το κατά νόμο αρμόδιο όργανο της Ελληνικής Αστυνομίας.

2.6 ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας (ECOFIN) ενθαρρύνει την παραγωγή αναμνηστικών και συλλεκτικών σειρών ευρώ(που ορίζονται ως κέρματα που αποτελούν νόμιμο χρήμα αλλά δεν παράγονται με την προοπτική να τεθούν σε κυκλοφορία), επειδή εκφράζουν εθνικές πολιτισμικές παραδόσεις και αξίες.

Θέτει όμως κάποιες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τις οποίες: τα αναμνηστικά κέρματα ευρώ και οι συλλεκτικές σειρές θα αποτελούν νόμιμο χρήμα μόνο στη χώρα έκδοσης(όχι σε ολόκληρη τη ζώνη ευρώ όπως τα κανονικά κέρματα ευρώ) και θα πρέπει να διακρίνονται εύκολα από τις κανονικές σειρές.

Πριν από την έκδοση θα πρέπει να ενημερώνονται τα άλλα κράτη μέλη, ενώ ο όγκος της έκδοσης θα κανονίζεται κατόπιν συνεννόησης με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η έκδοση αναμνηστικών και συλλεκτικών σειρών απαγορευόταν κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που έληξε την 31 Δεκεμβρίου του 2001.

Το ECOFIN επίσης αποφάσισε ότι πρέπει να αποφευχθεί η έκδοση αναμνηστικών κερμάτων ευρώ κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων κυκλοφορίας του νέου νομίσματος για να μην προκληθεί σύγχυση στους συναλλασσομένους.

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

3.1 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ- ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

3.1.1 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Εθνική Συντονιστική Επιτροπή για το Ευρώ (ΕΣΕΕ)

Το όργανο που εποπτεύει και κατευθύνει τις ενέργειες για την μετάβαση στο ευρώ, είναι η Εθνική Συντονιστική Επιτροπή για το Ευρώ (ΕΣΕΕ), που συστάθηκε το 1998 με απόφαση του πρωθυπουργού. Στην Επιτροπή αυτή, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι φορέων, τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, προεδρεύει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας.

Η Επιτροπή συνεδριάζει κάθε δύο μήνες περίπου στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ) και δίνει τις βασικές κατευθύνσεις για την προσαρμογή των τομέων της Οικονομίας και της Διοίκησης στο νέο νομισματικό περιβάλλον καθώς και για την Επικοινωνιακή Πολιτική, προκειμένου τόσο οι φορείς όσο και το ευρύ κοινό να ενημερωθούν και να προετοιμαστούν έγκαιρα, ώστε να διευκολυνθεί η αποδοχή και χρήση του νέου νομίσματος.

Επιτροπή εκπροσώπων της ΕΣΕΕ

Για τον αποτελεσματικότερο συντονισμό και παρακολούθηση όλων των απαιτούμενων ενεργειών προσαρμογής των κοινωνικοοικονομικών φορέων έχει συσταθεί η Επιτροπή Εκπροσώπων της ΕΣΕΕ, στην οποία συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των μελών της Εθνικής Συντονιστικής Επιτροπής, υπό την Προεδρία του Γενικού γραμματέα του ΥΠΕΘΟ.

Διυπουργική Ομάδα Δράσης

Για την απρόσκοπτη και ταχύτερη προώθηση των απαιτούμενων προσαρμογών, συστάθηκε με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας, η Διυπουργική Ομάδα Δράσης στο ΥΠΕΘΟ, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Ανάπτυξης, Τράπεζα της Ελλάδος, ΣΕΒ, ΓΣΕΕ, ΕΕΤ, υπό την προεδρία του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΕΘΟ. Η Ομάδα Δράσης άρχισε την λειτουργία της τον Μάιο του 2001 και συνεδριάζει κάθε εβδομάδα στο ΥΠΕΘΟ.

Έργο της Ομάδας Δράσης είναι ο συντονισμός και η άμεση λήψη των απαραίτητων μέτρων για την επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν από την εισαγωγή του ευρώ στη χώρα μας, δεδομένου ότι η μη αποτελεσματική και έγκαιρη προσαρμογή των αρμοδίων φορέων, θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ανεπιθύμητων επιπτώσεων στην ελληνική οικονομία και στην κοινωνία γενικότερα.

Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή

Για την προώθηση των απαιτούμενων διατάξεων, προκειμένου να προσαρμοστεί το νομικό πλαίσιο στο νέο νομισματικό περιβάλλον, έχει συσταθεί στη ΥΠΕΘΟ Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι του υπουργείου Οικονομικών, της Τράπεζας της Ελλάδος και της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών υπό την Προεδρία του Νομικού Συμβούλου του ΥΠΕΘΟ. Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές έχουν συσταθεί και σε όλα τα Υπουργεία με αντικείμενο τη μελέτη των απαιτούμενων προσαρμογών στον τομέα τους.

Ειδικές Ομάδες Εργασίας

Τέλος Ειδικές Ομάδες Εργασίας Ευρώ έχουν συσταθεί στο Δημόσιο Τομέα (Υπουργεία, ΔΕΚΟ, Περιφέρειες, Νομαρχίες, κλπ) έργο των οποίων είναι η ομαλή και έγκαιρη προετοιμασία των φορέων τους για την μετάβαση στο Ευρώ.

Ο συντονισμός των επιμέρους φορέων για την προετοιμασία μετάβασης στο ευρώ γίνεται από το ΥΠΕΘΟ και πιο συγκεκριμένα το Τμήμα Ευρώ της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.2 ΜΙΚΡΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩ

1η Ιουλίου 1990: Έναρξη του πρώτου σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Πλήρης απελευθέρωση της ενδοκοινοτικής διακίνησης κεφαλαίων.

1η Ιανουαρίου 1993: Ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς.

1η Νοεμβρίου 1993: Έναρξη της δεύτερης φάσης της ΟΝΕ. Καθλώνεται η σύνθεση της δέσμης νομισμάτων του Ecu. Τίθεται σε ισχύ η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ.

1η Ιανουαρίου 1994: Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ENI) στη Φραγκφούρτη. Ενίσχυση των διαδικασιών συντονισμού των οικονομικών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρόγραμμα για την καταπολέμηση των ελλειμμάτων και γενικότερα, για την πολιτική σύγκλιση εκ μέρους των κρατών-μελών.

31^η Μαΐου 1995: Έκδοση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Πράσινης Βίβλου για το ενιαίο νόμισμα, που αποτελεί σενάριο αναφοράς για την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα.

15-16 Δεκεμβρίου 1995: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης. Υιοθέτηση του ονόματος «ευρώ» για το ενιαίο νόμισμα. Προσδιορισμός του σεναρίου και του χρονοδιαγράμματος καθιέρωσης του κοινού νομίσματος.

16-17 Ιουνίου 1997: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ. Οριστική συμφωνία για το νομικό πλαίσιο που θα διέπει τη χρησιμοποίηση του ευρώ, καθώς και το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Παρουσιάζεται η παράσταση που θα φέρουν τα κέρματα του ευρώ.

1998: Οι αρχηγοί των κρατών-μελών αποφασίζουν ποιες ακριβώς χώρες θα συμμετέχουν από την αρχή στο ενιαίο νόμισμα, σε συνάρτηση με τα κριτήρια σύγκλισης και τα οικονομικά αποτελέσματα του 1997. Διορισμός της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Προσδιορισμός της ημερομηνίας εισαγωγής των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων σε ευρώ. Λίγο πριν από το τέλος του χρόνου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προχωρεί στην τελική προετοιμασία της ΕΚΤ, εκδίδει κανονιστικό πλαίσιο και την πρακτική εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής κ.λ.π.

1^η Ιανουαρίου 1999: Έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ. Το Συμβούλιο καθορίζει τις συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων των κρατών, τόσο μεταξύ τους, όσο και σε σχέση με το ευρώ. Επιπλέον τίθεται σε εφαρμογή ο κανονισμός του Συμβουλίου, ο οποίος καθορίζει το νομικό πλαίσιο για την καθιέρωση του ευρώ. Παράλληλα, εφαρμόζεται ενιαία νομισματική πολιτική σε ευρώ και διενεργούνται συναλλαγματικές πράξεις σε αυτό το νόμισμα.

19 Ιουνίου 2000: Έγκριση της αίτησης ένταξης της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ από την 1^η Ιανουαρίου του 2001.

1^η Ιανουαρίου 2002: Σταδιακή αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων με ευρώ έως το Μάρτιο του ίδιου χρόνου.

3.3 ΦΥΣΙΚΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

1^η Ιανουαρίου 2001-31 Δεκεμβρίου 2001

Μεταβατική περίοδος-ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΜΑΣΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ

Η δραχμή κλειδώθηκε οριστικά και αμετάκλητα με το ευρώ με την ισοτιμία 1 ευρώ=340,750 δραχμές

- Από την 1^η Ιανουαρίου 2001 το ευρώ είναι το επίσημο νόμισμα της Ελλάδας και η δραχμή υποδιαίρεση του.
- Είναι υποχρεωτική η διπλή αναγραφή τιμών σε αποδείξεις λιανικής, αντίγραφα λογαριασμών, μισθούς, συντάξεις, κουπόνια αγορών και εκπτώσεων, προσφορές και κάθε είδους διαφήμιση στην οποία αναφέρονται τιμές προϊόντων και υπηρεσιών.
- Στα ταμεία των καταστημάτων υπάρχει σε εμφανή θέση η τιμή μετατροπής καθώς επίσης και ο πίνακας με τις αντιστοιχίες της δραχμής σε ευρώ και αντίστροφα.
- Στα μέσα Δεκεμβρίου διατέθηκαν στο κοινό «συσκευασίες εκκίνησης» που περιείχαν κέρματα ευρώ, έτσι ώστε να αρχίσουμε να εξοικειωνόμαστε με τις αξίες του νέου νομίσματος.
- Μπορούμε να μετατρέψουμε σε ευρώ τους τραπεζικούς μας λογαριασμούς, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, τις συμβάσεις δανείων.
- Μπορούμε να διενεργούμε συναλλαγές σε ευρώ με τις υπόλοιπες χώρες της ζώνης ευρώ (π.χ. να πληρώνουμε συνδρομές ή να στέλνουμε εμβάσματα.)

1^η Ιανουαρίου 2002-28 Φεβρουαρίου 2002

Τελική φάση-Παράλληλη Κυκλοφορία δρχ-Ευρώ

Την 1/1/2002 το ευρώ κυκλοφορεί σε φυσική μορφή, ταυτόχρονα στις χώρες μέλη της ζώνης ευρώ και αρχίζει η απόσυρση της δραχμής και των υπόλοιπων Εθνικών νομισμάτων της ζώνης Ευρώ.

- Τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα δραχμών εξακολουθούν να διατηρούν την ιδιότητα του νόμιμου χρήματος.

- Στόχος της πολιτείας είναι από 1/1/2002 οι συναλλαγές να γίνονται με ευρώ και έως το τέλος του πρώτου 15θήμερου του Ιανουαρίου 2002 να έχει αποσυρθεί ο κύριος όγκος τραπεζογραμματίων και κερμάτων δραχμών.
- Την 1/1/2002 όλοι οι λογαριασμοί τραπεζών μετατρέπονται υποχρεωτικά σε ευρώ.
- Οι Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές (ATM) από την 1/1/2002 δίνουν μόνο χαρτονομίσματα ευρώ.
- Η διπλή αναγραφή τιμών σε προϊόντα και υπηρεσίες συνεχίζεται μέχρι 28/2/2002.
- Οι εμπορικές τράπεζες διαθέτουν στα ταμεία τους μόνο ευρώ και ανταλλάσσουν δραχμές με ευρώ, χωρίς καμία επιβάρυνση για τον πελάτη.
- Οι πληρωμές μισθών, αμοιβές συντάξεων κλπ. πραγματοποιούνται σε ευρώ.
- Οι επιχειρήσεις παροτρύνονται να μας δίνουν ρέστα σε ευρώ.
- Οι φορολογικές δηλώσεις που θα υποβληθούν το 2002 θα αφορούν τα εισοδήματα του 2001, θα είναι σε δραχμές και το εκκαθαριστικό θα είναι σε ευρώ.

1 Μαρτίου 2002 **Μόνο Ευρώ**

Η δραχμή παύει να αποτελεί νόμιμο χρήμα και αντικαθίσταται από το ευρώ.
Όλες οι συναλλαγές γίνονται μόνο σε ευρώ.

Από την 1^η Μαρτίου δεν υπάρχει υποχρέωση αποδοχής πληρωμών σε δραχμές για κανενός είδους συναλλαγή.

Η Τράπεζα της Ελλάδος και τα 27 υποκαταστήματά της, ανταλλάσσουν Χαρτονομίσματα δραχμών σε ευρώ έως 1/3/2012.

Η Τράπεζα της Ελλάδος και όλες οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (ΔΥΟ) ανταλλάσσουν κέρματα δραχμών έως 1/3/2004.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

4.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1.1 ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Το ευρώ θα επηρεάσει ευνοϊκά τις επιδόσεις των ελληνικών επιχειρήσεων με πολλούς και ποικίλους τρόπους. Κατ' αρχήν θα συνεχίσει να ασκεί θετική επίδραση στη δραστηριότητα και κερδοφορία των επιχειρήσεων. Η προαπαιτούμενη σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας για την είσοδό της στη νομισματική ένωση είχε ως αποτέλεσμα να διαμορφωθεί ένα περιβάλλον μακροοικονομικής σταθερότητας μετά από δύο σχεδόν δεκαετίες αστάθειας.

Ο χαμηλός πληθωρισμός, η μείωση του δημοσίου ελλείμματος και χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ, καθώς και η σχετική σταθερότητα της ισοτιμίας της δραχμής έναντι των νομισμάτων της ζώνης του ευρώ, έχουν συντελέσει άμεσα και έμμεσα στην ταχύτερη άνοδο της εγχώριας παραγωγής και τη βελτίωση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων, και συνεπώς, των προοπτικών επέκτασης των δραστηριοτήτων τους στο μέλλον.

Το κόστος χρηματοδότησης και γενικότερα το κόστος κεφαλαίου των επιχειρήσεων έχει υποχωρήσει εντυπωσιακά κατά τα τελευταία έτη. Στην αγορά χρήματος τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια διάρκειας τριών μηνών κυμαίνονται σήμερα σε μονοψήφιες τιμές. Παράλληλα τα μακροπρόθεσμα δραχμικά επιτόκια χρηματοδότησης των επιχειρήσεων έχουν υποχωρήσει δηλαδή είναι χαμηλότερα. Τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια στην αγορά χρήματος θα συγκλίνουν προς το επίπεδο των αντίστοιχων επιτοκίων της ζώνης του ευρώ. Ανάλογη σημαντική μείωση θα σημειώσουν και τα επιτόκια τραπεζικών καταθέσεων και χορηγήσεων.

Επίσης η άντληση κεφαλαίων με ευνοϊκούς όρους από το Χρηματιστήριο Αθηνών κατέστη δυνατή λόγω των πρόσφορων συνθηκών που επικράτησαν και που αντανακλούσαν, σε σημαντικό βαθμό, την πτωτική τάση των επιτοκίων και της θετικής προσδοκίας της αγοράς για την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ. Ο υψηλός βαθμός σταθερότητας που έχει επιτευχθεί πράγματι απαιτούσε στο παρελθόν την άσκηση αυστηρής νομισματικής πολιτικής, ειδικότερα τη διατήρηση υψηλών πραγματικών επιτοκίων και την ανατίμηση της δραχμής σε πραγματικούς όρους. Η αντιπληθωριστική πολιτική που ασκήθηκε πέτυχε όμως τελικά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και τα οφέλη αντανακλώνται στη κερδοφορία και τις προοπτικές των επιχειρήσεων.

Η ένταξη της χώρας στη ζώνη του ευρώ αναμένεται ότι θα διασφαλίσει, σε μεγαλύτερο βαθμό, τα οφέλη που απορρέουν από τη διατήρηση συνθηκών σταθερότητας μακροπρόθεσμα. Επίσης, θα αποφέρει πρόσθετα οφέλη για την οικονομία και τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τα οφέλη αυτά συνδέονται με τη μείωση του κόστους των εξωτερικών συναλλαγών, τον περιορισμό του συναλλαγματικού κινδύνου την εξάλειψή του για όλες τις συναλλαγές με τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη νομισματική ένωση καθώς και την περαιτέρω βελτίωση των όρων και δυνατοτήτων χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Η διασφάλιση συνθηκών νομισματικής σταθερότητας στην Ελλάδα μακροπρόθεσμα προβλέπεται ότι θα επιτευχθεί για δύο κυρίως λόγους.

Πρώτον, επειδή ο πληθωρισμός είναι ουσιαστικά νομισματικό φαινόμενο μακροπρόθεσμα και, συνεπώς, θα προσδιορίζεται κυρίως από την κοινή ευρωπαϊκή νομισματική πολιτική, η οποία θα εφαρμόζεται στη χώρα μας από την Τράπεζα της Ελλάδος, με πρωταρχικό σκοπό τη σταθερότητα των τιμών.

Δεύτερον, επειδή το Σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης προβλέπει ότι ο κρατικός προϋπολογισμός στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει μακροπρόθεσμα να είναι ισοσκελισμένος ή πλεονασματικός. Με αυτό τον τρόπο, το Σύμφωνο αποσκοπεί στη διατήρηση δημοσιονομικής πειθαρχίας, η οποία είναι αναγκαία για τη στήριξη της αντιπληθωριστικής νομισματικής πολιτικής.

Ωστόσο, η σταθερότητα των τιμών δεν είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα σε κάθε χώρα-μέλος της ζώνης του ευρώ μόνο με την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Η επίτευξη αυτού του στόχου, που έχει ιδιαίτερη σημασία για τις επιδόσεις των ελληνικών επιχειρήσεων μακροπρόθεσμα, απαιτεί και την άσκηση πρόσφορης εθνικής οικονομικής πολιτικής, καθώς και την εφαρμογή, από τις επιχειρήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους, πολιτικής τιμών και αμοιβής εργασίας, η οποία να λαμβάνει υπόψη και τους περιορισμούς που θέτει η υιοθέτηση του ευρώ στη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας, αλλά και τη σημασία της ενίσχυσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας για την αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης. Η Συλλογική Σύμβαση Εργασίας αποτελεί θετική εξέλιξη που θα συντελέσει στη διατήρηση του πληθωρισμού σε χαμηλό επίπεδο και στην ομαλή πορεία της χώρας στη ζώνη του ευρώ.

Ένα προφανές όφελος από την υιοθέτηση του ευρώ είναι η εξάλειψη του κόστους μετατροπής της δραχμής στα νομίσματα της ζώνης του ευρώ.

Το όφελος αυτό δεν είναι αμελητέο, ιδίως για της επιχειρήσεις που συναλλάσσονται κυρίως με χώρες της ευρωζώνης, αν ληφθεί επίσης υπόψη ότι η διαφορά μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης δραχμών είναι σχετικά μεγάλη λόγω του συγκριτικά περιορισμένου βάθους της αγοράς. Μεγαλύτερο όμως είναι το αναμενόμενο όφελος μακροπρόθεσμα από την εξάλειψη της αβεβαιότητας που απορρέει από τις διακυμάνσεις της ισοτιμίας της δραχμής έναντι των νομισμάτων της ζώνης του ευρώ.

Οι διακυμάνσεις αυτές συνεπάγονται κόστος για τους εισαγωγείς και τους εξαγωγείς. Συνεπάγονται επίσης σημαντικό δυνητικό κόστος για τους παραγωγούς, όταν η απόδοση των επενδύσεων τους επηρεάζεται από το γεγονός ότι η ισοτιμία αποκλίνει για μεγάλο χρονικό διάστημα από την τιμή η οποία κρίνεται συνεπής με τα θεμελιώδη οικονομικά δεδομένα και συνήθως αποτελεί τη βάση υπολογισμού της αναμενόμενης αποδοτικότητας των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Βεβαίως, οι επιχειρήσεις μπορούν σε πολλές περιπτώσεις να καλύπτονται στη προθεσμιακή αγορά συναλλάγματος έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου. Το κόστος όμως της κάλυψης αυτών των κινδύνων είναι σημαντικό, ιδίως στην προθεσμιακή αγορά δραχμών η οποία έχει περιορισμένο βάθος.

Ασφαλώς, με την υιοθέτηση του ευρώ, ο συναλλαγματικός κίνδυνος δεν εξαλείφεται πλήρως, αλλά περιορίζεται σημαντικά.

Το 1999 οι εξαγωγές της Ελλάδος προς τις 11 χώρες της ζώνης του ευρώ αντιπροσώπευαν το 43,5% του συνόλου των εισαγωγών. Τα ποσοστά αυτά θα αυξηθούν τα επόμενα χρόνια με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ο συναλλαγματικός κίνδυνος περιορίζεται περαιτέρω, επειδή πολλές άλλες χώρες στη Ανατολική Ευρώπη, τη Βαλκανική και την Αφρική έχουν ήδη υιοθετήσει ή αναμένεται να υιοθετήσουν το ευρώ ως «νομισματική άγκυρα», δηλαδή ως το νόμισμα αναφορά για τη σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εθνικού τους νομίσματος. Όσον αφορά την αβεβαιότητα που συνδέεται με τις διακυμάνσεις της ισοτιμίας της δραχμής και του ευρώ έναντι του δολαρίου και του γιεν, είναι προφανές ότι η υιοθέτηση του ευρώ από την Ελλάδα δεν την εξαλείφει. Μπορεί όμως να υποστηριχθεί ότι μακροπρόθεσμα την περιορίζει σε σχέση με την αβεβαιότητα που θα αντιμετώπιζαν οι ελληνικές επιχειρήσεις αν η δραχμή δεν εντασσόταν στη ζώνη του ευρώ.

Το ευρώ θα έχει ιδιαίτερα σημαντικές επιδράσεις στην ελληνική επιχείρηση τόσο στα αποτελέσματα όσο και στον τρόπο λειτουργίας της λόγω των μεταβολών που θα επιφέρει στον χρηματοπιστωτικό τομέα της ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδος. Οι επιδράσεις αυτές είναι πολύ ευρύτερες από την μείωση του κόστους χρηματοδότησης λόγω της σύγκλισης των επιτοκίων. Η εισαγωγή του ευρώ στην ενιαία ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά ήδη επηρεάζει και θα επηρεάσει ακόμα περισσότερο στο μέλλον τη διάρθρωση και ανάπτυξη της αγοράς αυτής.

Η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου στις συναλλαγές μέσα στη ζώνη του ευρώ, σε συνδυασμό με την τεχνολογική πρόοδο στην πληροφορική και τις τηλεπικοινωνίες, παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας πανευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών, συμπεριλαμβανομένης και της αγοράς για μετοχικούς τίτλους. Με το ευρώ οι ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούν να αξιοποιήσουν καλύτερα τις εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης που θα παρέχει η ευρύτερη και βαθύτερη πανευρωπαϊκή αγορά κεφαλαίων. Οι μεγαλύτερες ελληνικές επιχειρήσεις θα έχουν αυξημένη δυνατότητα χρηματοδότησης με διάθεση εταιρικών ομολόγων και εμπορικών χρεογράφων.

Παράλληλα, οι νέες και μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς υψηλού κινδύνου θα έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια πρόσβασης σε χρηματοδοτικούς φορείς που εξειδικεύονται στη χορήγηση κεφαλαίων υψηλού κινδύνου (venture capital). Οι εξελίξεις αυτές θα επηρεάσουν και την εγχώρια χρηματοπιστωτική αγορά, με αποτέλεσμα την περαιτέρω βελτίωση των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και τη μείωση, προς όφελος των επιχειρήσεων, του κόστους της τραπεζικής διαμεσολάβησης.

Η δημιουργία πανευρωπαϊκής αγοράς κεφαλαίων και χρηματοδοτικών υπηρεσιών δεν θα επηρεάσει μόνο ευνοϊκά το κόστος και τον τρόπο χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Προβλέπεται ότι θα έχει έντονες και σημαντικές συνέπειες και για την κεφαλαιακή και λειτουργική διάρθρωση, καθώς και τη διαχείριση των επιχειρήσεων στη ζώνη του ευρώ. Το ενιαίο νόμισμα και η ενιαία αγορά κεφαλαίων θα συντελέσουν στην ταχύτερη ενοποίηση των αγορών αγαθών και υπηρεσιών και θα ενισχύσουν τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να επιτύχουν και αξιοποιήσουν οικονομίες κλίμακας.

Συνεπώς, θα εντείνουν περαιτέρω των ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων, ο οποίος έχει ήδη αυξηθεί σε πολλούς τομείς τα τελευταία έτη, λόγω της ταχείας ανόδου του εμπορίου και της επενδυτικής δραστηριότητας διεθνώς.

Επιπλέον, ο ανταγωνισμός θα αυξηθεί περαιτέρω στη ζώνη του ευρώ και λόγω της απελευθέρωσης των αγορών τηλεπικοινωνιών και ενέργειας, αλλά και λόγω της προγραμματιζόμενης μελλοντικής διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συμμετοχή χωρών που χαρακτηρίζονται από πολύ χαμηλότερο κόστος εργασίας αλλά και την ενσωμάτωση νέας τεχνολογίας σε ορισμένους παραγωγικούς τομείς.

Από τα προηγούμενα προκύπτει ένα γενικό συμπέρασμα. Η υιοθέτηση του ευρώ από την Ελλάδα και η αναδιάρθρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών και του επιχειρηματικού τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που πραγματοποιείται σε σημαντικό βαθμό λόγω της επίδρασης του ευρώ, διαμορφώνουν ένα νέο οικονομικό περιβάλλον ευκαιριών και προκλήσεων για την ελληνική βιομηχανία.

Ο κύριος τρόπος αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και της επιχείρησης. Η βελτίωση αυτή δεν θα είναι δυνατόν να επιδιωχθεί μελλοντικά μέσα στη ζώνη του ευρώ με τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής. Η σχετική σταθερότητα της ισοτιμίας της δραχμής έναντι του ECU και του ευρώ κατά τα προηγούμενα έτη συνέβαλε όχι μόνο στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού αλλά και στη βαθμιαία προσαρμογή κατά καιρούς επώδυνη της ελληνικής βιομηχανίας στο νέο περιβάλλον της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ.

Επομένως, η αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής επιχείρησης πρέπει να επιτευχθεί με την αποτελεσματικότερη οργάνωση και διαχείριση της παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας και του εύρους των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και τη σωστότερη διάθεση και προώθηση των προϊόντων στην αγορά.

Το κράτος πρέπει και πρόκειται να συμβάλει στη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αγορών. Η επίτευξη αυτών των στόχων απαιτεί σειρά διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Στις μεταρρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνονται μέτρα ταχύτερης απελευθέρωσης των αγορών, η ολοκλήρωση των ιδιωτικοποιήσεων και, γενικότερα ο περιορισμός του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομία.

Απαιτούνται επίσης μεταρρυθμίσεις που συνεπάγονται την ενίσχυση του ρόλου του κράτους σε ορισμένους τομείς και την αποτελεσματικότερη λειτουργία του. Το κράτος έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην περαιτέρω βελτίωση των υποδομών, στην ουσιαστική αναβάθμιση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και στην προώθηση της τεχνολογικής έρευνας. Επιπλέον, το κράτος δύναται να προσαρμόσει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρήσεων, ώστε να προάγει τις επενδύσεις και την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τέλος, η δημοσιονομική πολιτική, με την αναδιάρθρωση των κρατικών δαπανών και την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, μπορεί και πρέπει να ενισχύσει την τεχνολογική έρευνα, να βελτιώσει την εκπαίδευση, ιδίως των νέων για την απόκτηση δεξιοτήτων, και την εισαγωγή νέων τεχνολογιών.

Η δημοσιονομική πολιτική όμως υπόκεινται σε περιορισμούς και πρέπει να επιτύχει ισορροπία μεταξύ των στόχων, αφενός, της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της αναπτυξιακής διαδικασίας και, αφετέρου, της σταθερότητας και περαιτέρω δημοσιονομικής εξυγίανσης.

Συνεπώς, η ελληνική βιομηχανία και επιχείρηση έχουν την ευθύνη και δυνατότητα να επιτύχουν την απαιτούμενη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας για την αντιμετώπιση του εντεινόμενου ανταγωνισμού στη ζώνη του ευρώ αλλά και παγκοσμίως. Η επιτυχής αναδιάρθρωση της ελληνικής επιχείρησης πρέπει να περιλαμβάνει αύξηση του μεγέθους της για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και εισαγωγή νέων σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης. Ακόμη, η ελληνική επιχείρηση πρέπει να επιδιώξει να αναπτυχθεί σε νέους τομείς που υπόσχονται υψηλότερες αποδόσεις μακροπρόθεσμα.

Η αναγκαιότητα αυτών των προσαρμογών συνδέεται άμεσα με το γεγονός ότι το κύριο πεδίο δράσης για την ελληνική επιχείρηση στο μέλλον θα είναι αναπόφευκτα ολόκληρη η ζώνη του ευρώ. Κύριος στόχος είναι η αύξηση της παραγωγικότητας και του ρυθμού αποδοτικότητας των επενδεδυμένων κεφαλαίων.

Το μέγεθος της προσπάθειας που πρέπει να καταβάλουν οι ευρωπαϊκές και ελληνικές επιχειρήσεις προκειμένου να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά, ιδίως κάτω από τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται με την εισαγωγή του ευρώ και τη νέα οικονομία της τεχνολογίας και της γνώσης, προκύπτει από τη σύγκριση του μέσου ρυθμού αποδοτικότητας των επενδεδυμένων κεφαλαίων στις ΗΠΑ, τη ζώνη του ευρώ και την Ελλάδα. Επομένως, και η ευρωπαϊκή και η ελληνική επιχείρηση έχουν αρκετή απόσταση να διανύσουν για να προλάβουν τους αμερικανούς πρωταθλητές της επιχειρηματικότητας. Η ελληνική βιομηχανία μπορεί να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις του αυξανόμενου ανταγωνισμού με ευνοϊκότερες προοπτικές επιτυχίας στο περιβάλλον νομισματικής σταθερότητας, επιχειρηματικών ευκαιριών και νέων χρηματικών δυνατοτήτων που συνεπάγεται η υιοθέτηση του ευρώ.

Η επιτυχής αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων έχει σημασία όχι μόνο για το μέλλον των ελληνικών επιχειρήσεων αλλά και για την επίτευξη του κεντρικού στόχου της οικονομικής πολιτικής που είναι η σύγκλιση του βιοτικού επιπέδου στην Ελλάδα προς το μέσο βιοτικό επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.1.2 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΝΕ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

Η ελληνική ναυτιλία έχει ιδιαίτερη βαρύτητα στην οικονομία της χώρας αλλά και γενικότερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι ο υπό ελληνική σημαία

στόλος αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ του συνόλου του στόλου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο μεγαλύτερος όγκος των συναλλαγών στον τομέα της ναυτιλίας πραγματοποιείται σε δολάρια και επιπλέον, ως διεθνής δραστηριότητα έχει πρόσβαση στα μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα και χρησιμοποιεί τα πλέον εξελιγμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Επομένως, οι επιπτώσεις από την εισαγωγή του ευρώ εστιάζονται περισσότερο στην διαμόρφωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του Ευρώ έναντι του δολαρίου, στην σταθερότητα του νομίσματος και στην επικράτησή του στις διεθνείς συναλλαγές.

Όμως ορισμένοι τομείς της ναυτιλίας θα δεχθούν άμεσα και σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με άλλους, τις επιπτώσεις του ενιαίου νομίσματος και επομένως, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς αυτούς, θα πρέπει να προχωρήσουν στην προσαρμογή των συστημάτων τους αλλά ενδεχομένως και στον επανασχεδιασμό της στρατηγικής τους στην ανάπτυξη των εργασιών τους.

Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται κυρίως στο ευρωπαϊκό χώρο στους τομείς της ακτοπλοΐας, στις κρουαζιέρες και γενικότερα στα σκάφη αναψυχής καθώς και στις επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές με τις χώρες της ζώνης του Ευρώ, θα επωφεληθούν άμεσα από την Οικονομική και Νομισματική Ένωση λόγω της αύξησης του διασυνοριακού εμπορίου και του τουρισμού. Είναι γεγονός ότι η εναρμόνιση των ευρωπαϊκών αγορών και το ενιαίο νόμισμα περιορίζει την σημασία των συνόρων και οι συναλλαγές μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ θα θεωρούνται ολοένα και περισσότερο ως εγχώριες. Επιπλέον, μερικά από τα άμεσα αποτελέσματα της εισαγωγής του Ευρώ στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τις χώρες της ζώνης του Ευρώ, είναι:

- Η περαιτέρω απλοποίηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου στην μεταφορά εμπορευμάτων, ανθρώπων και κεφαλαίων
- Η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου
- Η μείωση του κόστους συναλλαγών λόγω εξάλειψης του κόστους μετατροπής των εθνικών νομισμάτων
- Η βελτίωση των όρων χρηματοδότησης
- Η ταχύτερη και με χαμηλότερο κόστος πραγματοποίηση των διασυνοριακών συναλλαγών

Όμως, οι επιχειρήσεις αυτές έπρεπε να προσαρμόσουν την λειτουργία τους για την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα, γεγονός που απαίτησε την μετατροπή σε Ευρώ των λογιστικών τους συστημάτων, των μηχανογραφικών τους εφαρμογών (μισθοδοσίες, τροφοδοσία, περιουσιακά στοιχεία , ναύλοι κλπ) των τιμολογίων και όλων των παραστατικών και εντύπων που χρησιμοποιούν και κυρίως έπρεπε να έχουν ολοκληρώσει εγκαίρως την εκπαίδευση του προσωπικού τους.

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν, παρότι είναι ηπιότεροι συγκριτικά με άλλους κλάδους, εντοπίζονται στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους καθώς αναμένεται συμπίεση των εξόδων μεταφοράς και των ναύλων λόγω της ευχερέστερης πλέον συγκρισιμότητάς τους στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς με το κοινό νόμισμα.

ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Το ενιαίο νόμισμα και το νέο μακροοικονομικό περιβάλλον που θα χαρακτηρίζεται από οικονομική σταθερότητα, χαμηλό επίπεδο πληθωρισμού και επιτοκίων αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση και στην κτηματαγορά. Βραχυπρόθεσμα και το νέο περιβάλλον θα οδηγήσει σε τόνωση της αγοράς ακινήτων κυρίως στις χώρες της Ν.Ευρώπης, όπως και στην Ελλάδα, όπου υπάρχουν στον τομέα αυτό ακόμη σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης.

Μερικοί από τους παράγοντες που αιτιολογούν την άποψη αυτή είναι:

- Η μείωση των επιτοκίων στις τραπεζικές καταθέσεις, των αποδόσεων των ομολόγων και γενικότερα των αποδόσεων των κινητών αξιών θα ωθήσει το αποταμιευτικό κοινό και τους επενδυτές να τοποθετήσουν μέρος των κεφαλαίων τους σε άλλες αποδοτικότερες μορφές επενδύσεων, μία εκ των οποίων είναι και η αγορά ακινήτων.
- Οι επενδυτές θα στηρίζουν πλέον τις επιλογές τους στα πραγματικά χαρακτηριστικά και τις προοπτικές των πόλεων και περιφερειών, αγνοώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και το κόστος χρήματος κάθε χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι διασυνοριακές επενδυτικές δραστηριότητες θα αυξηθούν αντανακλώντας την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου και τις αυξημένες ροές κεφαλαίου μεταξύ των χωρών της Ευρώπης.
- Ο χαμηλός πληθωρισμός σε συνδυασμό με την ταχύτερη απαξίωση των κτιρίων και τον μικρότερο χρόνο ζωής του επενδυτικού προϊόντος θα οδηγήσουν σε θετικές αποδόσεις ακινήτων.

- Η όξυνση του ανταγωνισμού που είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της δημιουργίας ενιαίας αγοράς, θα επηρεάσει και τη κτηματαγορά ασκώντας καθοδικές πιέσεις στα ενοίκια και στις τιμές ακινήτων. Προς την κατεύθυνση αυτή καθοριστικό ρόλο θα παίζει και η διαφάνεια των τιμών καθώς και η άμεση συγκρισιμότητα αυτών μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ αφού θα αποτιμώνται σε ένα ενιαίο νόμισμα.
- Η πεποίθηση ότι, μετά από την καθιέρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, ψυχολογικά αλλά και ουσιαστικά, η ευρωπαϊκή αγορά θα θεωρείται ως εγχώρια, περιορίζοντας την σημασία των εθνικών συνόρων.

Ως προς τον τρόπο τον οποίο η ΟΝΕ θα επηρεάσει τη ζήτηση ακινήτων κατά κλάδο , εκτιμάται ότι:

α) Στον κλάδο των ξενοδοχείων αναμένεται να ενταθεί η ζήτηση καθώς απόρροια της ΟΝΕ είναι η ανάπτυξη των διασυνοριακών εμπορικών συναλλαγών, η αυξημένη μετακίνηση κεφαλαίων και ανθρώπων καθώς και η αύξηση του τουρισμού. Η χώρα μας στον τομέα αυτόν έχει να αποκομίσει σημαντικά οφέλη.

β) Στον κλάδο των εμπορικών καταστημάτων η αύξηση του εμπορίου και η διεύρυνση της αγοράς που θα σχηματισθεί με το ενιαίο νόμισμα θα σηματοδοτήσει νέες ευκαιρίες για διακρατικές συνεργασίες και εξειδικεύσεις, αλλά και για ενίσχυση των κατά τόπους μεγάλων εμπορικών κέντρων.

γ) Στον κλάδο των γραφείων, παρόλο που θα ενθαρρυνθούν οι μετακινήσεις και θα αναπτυχθεί ο τομέας παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς, εντούτοις δεν αναμένεται ανάλογη αύξηση στην ζήτηση γραφειακών χώρων καθώς οι περισσότερες επιχειρήσεις θα εξορθολογίσουν τις ανάγκες τους με την καλύτερη εργονομία των χωρών ενώ άλλες επιχειρήσεις ενδεχομένως να επιλέξουν την παροχή υπηρεσιών σε άλλες χώρες χωρίς την φυσική τους παρουσία δηλαδή την εγκατάστασή τους στις χώρες αυτές.

δ) Στον κλάδο των αποθηκών ενισχύεται η στρατηγική σημασία του, καθώς θα αναζητούνται ολοένα και μεγαλύτερα ακίνητα που θα αποτελούν κέντρα διανομής σε ευρωπαϊκό πλέον και όχι σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, το ενιαίο νόμισμα θα οδηγήσει μεν σε άμβλυνση των διαφορών στην αγορά ακινήτων από τη μια χώρα στην άλλη, αλλά δεν θα τις εξαλείψει. Σήμερα υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών μελών της Ε.Ε. στον τομέα αυτόν, οι οποίες για αρκετά χρόνια ακόμη θα παίζουν σημαντικό ρόλο, όπως είναι το θεσμικό και φορολογικό πλαίσιο, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνικών αγορών, οι όροι των μισθωτηρίων και γενικότερα το νομικό πλαίσιο, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των κτιρίων και οι προδιαγραφές κ.α.

Η γενικότερη εναρμόνιση στα πλαίσια της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης αναμένεται ότι θα δράσει καταλυτικά και στην εναρμόνιση της δομής και των κανόνων λειτουργίας της κτηματαγοράς.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο τουρισμός είναι ένας από τους τομείς που θα ωφεληθούν περισσότερο και γρηγορότερα από το κοινό νόμισμα. Συγκεκριμένα:

Η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος σε ένα τομέα όπως ο Τουρισμός, που από τη φύση του συνεπάγεται μετατροπές νομισμάτων, καταβολές με λογιστικό χρήμα (πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, euro-cheques, travelers's cheques) και εμπορικές συναλλαγές που εκφράζονται σε πολλά εθνικά νομίσματα, θα λειτουργήσει θετικά δεδομένου ότι:

- Θα περιορίσει τις δαπάνες (αλλά και το χαμένο χρόνο και την ανασφάλεια) των καταναλωτών από την μετατροπή εθνικών νομισμάτων και θα τους απαλλάξει από τις σχετικές προμήθειες των τραπεζών. Φυσικά οι τράπεζες θα αντιμετωπίσουν αντίστοιχη απώλεια εσόδων, όπως και τα τμήματα των τουριστικών επιχειρήσεων (ξενοδοχεία, τουριστικά γραφεία κλπ) που λειτουργούν σαν ανταλλακτήρια συναλλάγματος.
- Οι καταναλωτές, αλλά και οι επιχειρήσεις θα ευνοηθούν και στην περίπτωση χρήσης λογιστικού χρήματος, αφού, ήδη από τις αρχές του 1999, οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι σε θέση να τους προσφέρουν εργαλεία πληρωμών (δηλ. κάρτες κλπ) σε ευρώ, μηδενίζοντας και στην περίπτωση αυτή το κόστος της μετατροπής. Εδώ ίσως θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το 50% των ευρωπαϊκών εισπράξεων από τον τουρισμό είναι εισπράξεις λογιστικού χρήματος.

Η χρησιμοποίηση ενός κυρίως νομίσματος θα διευκολύνει τα λογιστήρια των τουριστικών επιχειρήσεων εξοικονομώντας τμήμα των λειτουργικών τους δαπανών, που οφείλονται στις συναλλαγές σε πολλά νομίσματα και θα διευκολύνει τον επιχειρηματικό τουρισμό (business tourism), που επιβαρύνεται με πολλές και συχνές δαπάνες μετατροπής.

Άλλο σημαντικό πλεονέκτημα του ευρώ για τον τομέα είναι η διαφάνεια, όσον αφορά στις τιμές των τουριστικών υπηρεσιών, η δυνατότητα δηλ. του καταναλωτή να συγκρίνει εύκολα τιμές υπηρεσιών σε διάφορους προορισμούς, αφού οι τιμές αυτές θα εκφράζονται σε ένα νόμισμα, και ο καταναλωτής δεν θα είναι υποχρεωμένος να κάνει αριθμητικές πράξεις και να γνωρίζει ισοτιμίες.

Τέλος, όχι ασήμαντο διαφημιστικό πλεονέκτημα θα μπορούσε να θεωρηθεί η ενίσχυση της εικόνας της Ευρώπης ως ενιαίου τουριστικού προορισμού για τους προερχόμενους από μακρινές αγορές καταναλωτές.

Με βάση τα πλεονεκτήματα αυτά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά, ότι το ευρώ θα ενθαρρύνει τους καταναλωτές, αυξάνοντας έτσι τα ενδοευρωπαϊκά ταξίδια αλλά και τη ζήτηση από εκτός Ευρώπης αγορές-πηγές (Βόρεια και Νότια Αμερική, Απώ Ανατολή, Ωκεανία κλπ). Θα ευνοήσει, όμως παράλληλα και τους επιχειρηματίες, επιτρέποντας τους να περικόψουν δαπάνες, που σχετίζονται με ταυτόχρονες συναλλαγές σε πολλά νομίσματα και καθιστώντας τις επιχειρήσεις τους ανταγωνιστικότερες, μέσω της διαφάνειας που θα προσδώσει στις τιμές τους.

Αλλαγές που απαιτούν προσοχή:

Διαφάνεια των τιμών δεν σημαίνει αυτοδίκαια διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων. Τα επιμέρους ευρωπαϊκά τουριστικά προϊόντα, τα τοπικά τουριστικά προϊόντα των τουριστικών προορισμών, οι υπηρεσίες της κάθε ελληνικής και ευρωπαϊκής επιχείρησης και το Ευρωπαϊκό Τουριστικό Προϊόν στο σύνολο του θα εξακολουθήσουν να είναι ανταγωνιστικά στο βαθμό, που οι τιμές τους παραμένουν ανταγωνιστικές σε σχέση με την προσφερόμενη ποιότητα και ακόμη στο βαθμό, που αξιοποιούν και προβάλλουν αποτελεσματικά το σύνολο των πόρων και δυνατοτήτων τους με έμφαση στα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα.

Με την εισαγωγή του ευρώ στις τουριστικές συναλλαγές:

- Οι τουριστικοί όμιλοι δεν θα έχουν πια την ευκαιρία να διαμορφώνουν επιχειρηματική πολιτική με βάση τις διακυμάνσεις της ισοτιμίας της δραχμής ή άλλων ευρωπαϊκών νομισμάτων, θα συνεχίσουν, όμως, να το πράττουν προκειμένου για τους εκτός ΕΕ προορισμούς.
- Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούν πλέον όλο και λιγότερο να βασίζονται στην επιβίωσή τους στις χαμηλότερες τιμές.
- Οι ελληνικές επιχειρήσεις έπρεπε να ενημερώσουν σωστά το προσωπικό τους και να επιταχύνουν την προσαρμογή της λειτουργίας των τμημάτων τους, που διενεργούν συναλλαγές, στο ενιαίο νόμισμα.

Ως επιμέρους ενέργειες για την προσαρμογή στο ευρώ οι οποίες περιλήφθηκαν σε ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, αναφέρονται:

- Η προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής από το εθνικό νόμισμα στο Ευρώ (εφαρμογές πελατών, προμηθευτών, μισθοδοσίας κλπ.)
- Η προσαρμογή λογιστικών συστημάτων και βιβλίων.

- Η αντικατάσταση ή προσαρμογή του εξοπλισμού (ταμιακές μηχανές εστιατορίων, μπαρ κλπ.)
- Η αναγραφή όλων των τιμών προϊόντων και υπηρεσιών και στα δύο νομίσματα κατά την μεταβατική περίοδο.
- Η προσαρμογή των καταλόγων τιμών, εντύπων, διαφημιστικών φυλλαδίων, τιμολογίων κλπ ως προς τις αναγραφόμενες αξίες.
- Η προσαρμογή των συμβολαίων νομικών, ασφαλιστικών, τραπεζικών, τουριστικών πρακτόρων κα.
- Η διεύρυνση των δυνατοτήτων που υπάρχουν για ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου (όπως η προσέλευση πελατείας μέσω internet).
- Η προετοιμασία για περαιτέρω προώθηση της χρήσης πλαστικού χρήματος (χρεωστικές κάρτες, προπληρωμένες κάρτες) και γενικότερα για αλλαγές στους όρους πληρωμής.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού και κυρίως του προσωπικού υποδοχής το οποίο θα πρέπει να είναι εξοικειωμένο με τις νέες απαιτήσεις, τιμές σε Ευρώ, κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης καθώς και με τις νέες τεχνολογίες και μέσα πληρωμής, έτσι ώστε να παρέχει ικανοποιητική και πλήρη ενημέρωση στους πελάτες.
- Η προσαρμογή των υπηρεσιών στις αυξημένες πλέον απαιτήσεις όλων των Ευρωπαίων με βάση τα πρότυπα ποιότητας, τους εθνικούς κανονισμούς, τις πολιτισμικές διαφορές ή απαιτήσεις του Marketing.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ-ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις λειτουργούν ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και θεσμικοί επενδυτές και επομένως επηρεάζονται από την λειτουργία του γενικότερου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Υπό αυτήν την έννοια, η Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα έχει καταλυτική επίδραση στον ασφαλιστικό κλάδο τόσο όσον αφορά στην δομή και την λειτουργία του όσο και στην προσαρμογή του στο Ενιαίο Νόμισμα.

Οι ευκαιρίες που δημιουργούνται στην ενιαία πλέον αγορά είναι σημαντικές, ιδιαίτερα για την Ελλάδα όπου υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης σε πολλούς τομείς του ασφαλιστικού κλάδου, όπως σημαντικοί είναι και οι κίνδυνοι για εκτοπισμό από την αγορά όσων επιχειρήσεων δεν διαθέτουν το μέγεθος, την οργάνωση και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων του εξωτερικού.

Όπως και στις τράπεζες, κύριο χαρακτηριστικό της ασφαλιστικής αγοράς θα είναι η ένταση του ανταγωνισμού όχι μόνο από άλλες επιχειρήσεις του κλάδου σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και από άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όπως είναι οι τράπεζες κλπ.

Ως ερμηνεία του φαινομένου αυτού θα μπορούσαν να αναφερθούν η διεύρυνση των αναγκών των πελατών και η επιθυμία προσφοράς ενός συνολικού πακέτου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, παράλληλα με το γεγονός ότι ο συνδυασμός ασφαλιστικών με άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα παρέχει σημαντικά πλεονεκτήματα (καλύψεις κινδύνων, ασφαλιστικά συνταξιοδοτικά προγράμματα, φορολογικές απαλλαγές κλπ.)

Έτσι, η καθιέρωση του Ευρώ και η Ενιαία αγορά θα αλλάξει το τοπίο στον κλάδο επιτείνοντας τις εξαγωγές, συγχωνεύσεις και κυρίως συνεργασίες με μεγάλες εταιρίες του εξωτερικού, ώστε να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό και να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες της διευρυμένης αγοράς καθώς και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από ενιαίο νόμισμα δηλαδή:

- Της οικονομικής ανάπτυξης που θα αυξήσει την ασφαλιστική παραγωγή
- Της πτώσης των επιτοκίων που θα μειώσει το χρηματοοικονομικό κόστος
- Της ευκολότερης πρόσβασης στις ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές αγορές χρήματος και κεφαλαίου
- Της μείωσης του κόστους συναλλαγών σε συνάλλαγμα.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Για την προετοιμασία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο ευρώ πραγματοποιήθηκαν αλλαγές όπως:

- Μεταβολές στη λογιστική και χρηματοοικονομική λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.
- Προσαρμογή όλων των μηχανογραφικών εφαρμογών και λογισμικών συστημάτων με την δυνατότητα λειτουργίας τους σε εθνικό νόμισμα και σε ευρώ και κατά το τελικό στάδιο(1/1/20020 μόνο σε ευρώ.)
- Μεταβολές σε δίκτυο πωλήσεων.

- Προσαρμογές, όπου απαιτείται και δεν καλύπτει η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων, στα ασφαλιστήρια συμβόλαια.
- Αλλαγές στα πάσης φύσεως έντυπα και διαφημιστικά φυλλάδια.
- Προσαρμογές στα προσφερόμενα από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις προϊόντα και υπηρεσίες.

Για την ομαλή μετάβαση στο ευρώ συστήθηκε ομάδα εργασίας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών η οποία και πρότεινε συγκεκριμένες ενέργειες και πρακτικές οδηγίες για την προσαρμογή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο ενιαίο νόμισμα.

ΤΙ ΑΛΛΑΞΕ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Γενικότερα, η οικονομική ανάπτυξη και η αύξηση των επενδύσεων στα πλαίσια της ΟΝΕ και ειδικότερα, η ανάθεση των δραστηριοτήτων σε μεγαλύτερου μεγέθους αγορές και σε διευρυμένο φάσμα πελατείας κυρίως για τις μικρές επιχειρήσεις, δημιουργούν μεγαλύτερες ανάγκες για δανειακά κεφάλαια προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η μεγαλύτερη σε κύκλο εργασιών και ανταγωνιστικότερη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων.

Τα οφέλη στους όρους χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από την εισαγωγή του ευρώ είναι σημαντικά και εστιάζονται στην μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους και των άλλων επιβαρύνσεων στις τραπεζικές συναλλαγές (ως αποτέλεσμα του ανταγωνισμού και των χαμηλών επιτοκίων) καθώς και στη παροχή από τις τράπεζες νέων, ποιοτικά αναβαθμισμένων προϊόντων περιορίζοντας και τις απαιτήσεις για εμπράγματα εξασφαλίσεις. Επιπλέον, η μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων θα απελευθερώσει σημαντικούς πόρους που κατευθύνονται προς τον Δημόσιο τομέα. Αυτά τα κεφάλαια θα κατευθυνθούν πλέον προς τον ιδιωτικό τομέα για την ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων. Έτσι οι ελληνικές επιχειρήσεις θα αντλούν με ανταγωνιστικούς όρους τα απαραίτητα για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους κεφάλαια.

Εξ' ίσου σημαντική επίδραση της Ενοποίησης των χρηματοοικονομικών αγορών είναι η βελτίωση των συνόρων πρόσβασης των επιχειρήσεων σε επενδυτικά κεφάλαια, πολλαπλασιάζοντας έτσι τις διόδους χρηματοδότησης τους οι οποίες με τη σειρά τους συμβάλλουν στις αυξήσεις των ιδιωτικών επενδύσεων. Έτσι εκτός από τον παραδοσιακό τρόπο χρηματοδότησης μέσω των τραπεζικών δανείων, οι επιχειρήσεις θα έχουν και περισσότερες επιλογές στον ενιαίο πλέον ευρωπαϊκό χώρο με την χρησιμοποίηση νέων πρωτοποριακών και ποιοτικά αναβαθμισμένων προϊόντων καθώς επίσης και με την εκμετάλλευση των εναλλακτικών μορφών άντλησης κεφαλαίων.

Μερικές από τις επιλογές χρηματοδότησης, οι οποίες απευθύνονται κυρίως σε Μεσαίες επιχειρήσεις και όχι σε Μικρομεσαίες, ανάλογα με τις ανάγκες και την μορφή κάθε επιχείρησης είναι η άντληση κεφαλαίων μέσω:

Α. των ιδιωτικών τοποθετήσεων υψηλού κινδύνου (venture capital) από εταιρείες κεφαλαίων επιχειρηματικής συμμετοχής.

Β. της έκδοσης εταιρικών ομολόγων, τα οποία είναι διαδεδομένα στις ξένες κεφαλαιαγορές (ιδιαίτερα στις ΗΠΑ και Δ. Ευρώπη). Στην ελληνική αγορά, ο κυριότερος παράγων που εμποδίζει την ανάπτυξη εταιρικών ομολόγων είναι το φορολογικό. Αίτημα των τραπεζών και του επιχειρηματικού κόσμου αποτελεί η κατάργηση των μεγάλων φορολογικών επιβαρύνσεων ώστε να ενθαρρυνθεί η νέα αγορά προς όφελος των δανειστών και επενδυτών. Έτσι, η αγορά εταιρικών ομολόγων θεωρείται ελκυστική και θα σηματοδοτήσει μια νέα πηγή άντλησης μακροπρόθεσμων κεφαλαίων στη διεθνή κεφαλαιαγορά.

Γ. του χρηματιστηρίου, με διευρυμένη και ευκολότερη πρόσβαση σε σχέση με το παρελθόν. Προς αυτή την κατεύθυνση, γίνονται σοβαρές ενέργειες στη χώρα μας όπως είναι η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την εισαγωγή των επιχειρήσεων στο Χ.Α.Α., η λειτουργία του χρηματισμού παραγωγών αλλά και η λειτουργία της Νέας Αγοράς, η οποία θα απευθύνεται σε δυνατές μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σε συνεργασία με άλλες ευρωπαϊκές αγορές θα παρέχει αυξημένη ρευστότητα προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην άντληση κεφαλαίων.

Επομένως το ευρώ και η υψηλή ρευστότητα της Ευρωπαϊκής Αγοράς δίνει την δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επιδιώκουν ευκαιρίες που μέχρι πριν από λίγο καιρό δεν θα τολμούσαν να εκμεταλλευτούν. Οι νέοι ορίζοντες που ανοίγουν για της ελληνικές επιχειρήσεις και γενικότερα για τις Ευρωπαϊκές δεν θα πρέπει να υπερεκτιμηθούν. Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της επιχείρησης δεν βασίζεται μόνο στην επιθετική πολιτική που μπορεί να υιοθετηθεί εξαιτίας της δυνατότητάς της να προσεγγίσει ευκολότερα χρηματοδότηση. Η σωστή διοικητική δομή και η λειτουργική της επάρκεια αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

Την 1/1/2002 όλοι οι λογαριασμοί έπρεπε να έχουν μετατραπεί σε ευρώ, οι τόκοι δανείων να εκφράζονται σε ευρώ και η ανατιμολόγησή τους στις συμβάσεις κυμαινόμενου επιτοκίου να γίνεται πλέον στα επιτόκια του ευρώ. Στα μεσοπρόθεσμα όμως δάνεια σταθερού επιτοκίου, το επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί είναι υποχρεωτικό για τον δανειολήπτη έστω και αν τα επιτόκια της αγοράς μειωθούν σημαντικά στα επίπεδα του ευρώ. Δηλαδή στο πλαίσιο της αρχής της συνέχειας των συμβάσεων ο δανειζόμενος είναι «κλειδωμένος»

σε όλη τη συμβατική διάρκεια σταθερού επιτοκίου, στα υψηλότερα επιτόκια της δραχμής, ενώ τα επιτόκια της αγοράς και η αποπληρωμή του δανείου εκφράζονται πλέον σε ευρώ.

Σ' αυτήν την περίπτωση και προκειμένου να μην δημιουργηθούν δυσαρέσκειες και προβλήματα, υπάρχει το ενδεχόμενο οι τράπεζες να δώσουν την δυνατότητα στους πελάτες τους, είτε να εξαγοράσουν το σταθερό επιτοκούμενο δάνειό τους με ένα άλλο κυμαινόμενου επιτοκίου σε ευρώ, είτε να μετατρέψουν το δάνειό τους κατευθείαν σε κυμαινόμενου επιτοκίου έναντι κάποιας επιβάρυνσης χαμηλότερης σε σχέση με την ποινή που προβλέπεται για μονομερή μετατροπή των συμβάσεων.

4.1.3 ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΔΕΚΟ, ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ο Δημόσιος τομέας, αποτελούμενος από την Κεντρική Διοίκηση, τη Τοπική Αυτοδιοίκηση-Νομαρχίες και τους Δημόσιους Οργανισμούς, αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί το καταλυτικό παράγοντα στη διαδικασία μετάβασης της χώρας στο ευρώ.

Με αυτή την έννοια ο Δημόσιος τομέας αναδεικνύεται στο κατεξοχήν υποστηρικτικό πλαίσιο στις απαιτούμενες αλλαγές για την μετάβαση όλων των κοινωνικό-οικονομικών φορέων στο ευρώ.

Ένας μεγάλος αριθμός αλλαγών και προσαρμογών σε βασικές λειτουργίες του Δημοσίου Τομέα έχει συντελεστεί.

Ο προϋπολογισμός, οι μισθοί, οι συντάξεις, οι δΟΣΟΛΗΨΙΕΣ με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η μετατροπή του Δημοσίου χρέους, οι φορολογικές προσαρμογές που άπτονται θεμάτων θεσμικού πλαισίου, κώδικα βιβλίων και λογιστικής επιχειρήσεων, άμεση και έμμεση φορολογία, τελωνεία, κρατικές προμήθειες και συμβάσεις, θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (ΔΕΚΟ), αποτελούν βασικό μέρος αυτών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση-Νομαρχίες, Δήμοι, Κοινότητες- έπρεπε να αναβαθμίσουν τα συστήματα και τα έντυπά τους, προσαρμόζοντάς τα στη νέα πραγματικότητα του ευρώ. Όλα τα οικονομικά μεγέθη (προϋπολογισμός, ισολογισμός, απολογισμός και απαιτήσεις) έπρεπε να εκφραστούν σε ευρώ.

ΔΕΚΟ

Τα ίδια ισχύουν και με τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας. Ήδη, στους λογαριασμούς του ΟΤΕ, της ΔΕΗ και της ΕΥΔΑΠ, το πληρωτέο ποσό εμφανίστηκε και σε ευρώ. Εκτός από τους λογαριασμούς, και με δεδομένο ότι

οι ΔΕΚΟ επιπλέον αποτελούν εταιρίες με παγκόσμια εμπορική δραστηριότητα, η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε και όσον αφορά τις προμήθειες υλικού ή τη μισθοδοτική τους πολιτική.

Στην εντός ΟΝΕ εποχή, που το κόστος εκφράζεται σε ευρώ, το ποσόν που πληρώνει ο Έλληνας καταναλωτής π.χ. για ηλεκτρική ενέργεια, είναι άμεσα συγκρίσιμο με αυτό που πληρώνει ο Έλληνας καταναλωτής σε κάποια άλλη χώρα της Ευρώπης.

Για τη δημόσια διοίκηση, το εγχείρημα της μετάβασης από τη δραχμή στο ευρώ ήταν τολμηρό, κυρίως αν το προσεγγίσει κανείς σε συσχέτιση με την έκταση που καλύπτει ο ευρύτερος δημόσιος τομέας στη διάρθρωση των δραστηριοτήτων της ελληνικής οικονομίας.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια εντυπωσιακή εξέλιξη και έχει ενταχθεί πλήρως στο ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα, τόσο από την πλευρά της τεχνολογικής αναβάθμισης όσο και από πλευράς υπηρεσιών.

Ήδη από το 1998, οι ελληνικές τράπεζες έχουν προχωρήσει σε παροχή προϊόντων επενδύοντας ουσιαστικά στη συναλλαγματική ασφάλεια του ευρώ. Τα δάνεια ήδη διατίθενται και σε ευρώ προσφέροντας ασφαλέστερο επιτόκιο, συγχρόνως όμως και την ευελιξία ενός νομίσματος. Τα μηχανογραφικά προγράμματα, τέλος, προβλέπουν ειδικό κωδικό για το ευρώ, ενώ τα μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής (ΑΤΜ) πραγματοποιούν από το 2002 συναλλαγές σε ευρώ και όχι σε δραχμές, καθώς όλοι οι λογαριασμοί μετατράπηκαν σε ευρώ.

Στη μετά-ΟΝΕ εποχή η νομισματική πολιτική δεν ασκείται από τις Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών αλλά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η Τράπεζα της Ελλάδος επομένως, όπως και οι υπόλοιπες εθνικές τράπεζες, έχουν καταστεί μέλη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Τραπεζών, οι οποίες συναποφασίζουν για όσα έχουν σχέση με τη νομισματική πολιτική, σε συμβουλευτικό πάντα επίπεδο, όπως ορίζεται από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Ο χώρος των τραπεζών είναι από τους τομείς που αναμένεται ότι θα αντιμετωπίσουν τις μεγαλύτερες μεταβολές στη μετά-ΟΝΕ εποχή. Το κόστος προσαρμογής του τραπεζικού τομέα ανέρχεται σε 8-10 δις. Ευρώ, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Οι μεγάλες τράπεζες της Ευρώπης, πάντως, θεωρούν την ΟΝΕ ως μια πραγματική πρόκληση, καθώς στη νέα πραγματικότητα ο ανταγωνισμός θα διευρυνθεί και η αγορά θα επιβάλει τη μεγαλύτερη σύγκλιση τιμών, άρα την προσέλκυση πελατών.

Στις αναμενόμενες συνέπειες περιλαμβάνονται επίσης η ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών και η ευκολότερη πρόσβαση όλων, δηλαδή 290 εκατομμυρίων πολιτών, που μετά τη διεύρυνση θα φτάσουν τα 371 εκατομμύρια σε όλες τις αγορές.

Η πιο αρνητική επίπτωση στο τραπεζικό σύστημα τη μετά-ONE εποχή, είναι η ανάγκη που θα προκύψει για συγχωνεύσεις προκειμένου να δημιουργηθούν ισχυροί ευρωπαϊκοί όμιλοι που θα αντέξουν στον ανταγωνισμό. Στον ελληνικό τραπεζικό χώρο ως θετικό στοιχείο μπορεί να καταγραφεί η ύπαρξη ήδη ισχυρών ομίλων που είναι έτοιμοι να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις του μέλλοντος και να μιλήσουν επί ίσοις όροις με τους Ευρωπαίους εταίρους.

4.1.4 ΜΙΣΘΟΙ, ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ, ΦΟΡΟΙ

Η ελληνική κυβέρνηση, γνωρίζοντας τη βαρύτητα που έχει η εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής προετοιμασίας της κοινωνίας, των πολιτών και του κρατικού μηχανισμού, έχει εκπονήσει από τον Ιούλιο του 1998, δια του αρμόδιου Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, Ειδικό Σχέδιο Μετάβασης στο Ευρώ.

Το Σχέδιο αναφέρεται σε όλους τους τομείς, ξεκινώντας από τον Κρατικό Μηχανισμό και το Δημόσιο Τομέα. Καλύπτει όλους τους ευαίσθητους τομείς και συγκεκριμένα εκείνους τους τομείς που αποτελούν τους μηχανισμούς της οικονομίας.

Μισθοί Δημοσίου, Συντάξεις

Οι μισθοί, οι αποζημιώσεις και οι συντάξεις του Δημοσίου έχουν άμεση συνάρτηση με τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι όποιες μετατροπές τους σε ευρώ, επομένως, εξαρτώνται τόσο από τις δυνατότητες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους όσο και κυρίως από τις επιλογές της κυβέρνησης για τη μετατροπή των ποσών αυτών στο νέο νόμισμα.

Για τις συντάξεις, ειδικότερα, η όλη διαδικασία μετάβασης και προσαρμογής έχει αρχίσει από το 1998 και θεωρητικά ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2000. Το ελληνικό κράτος προετοιμάστηκε αναδιοργανώνοντας τα έντυπα που αφορούν τη διοικητική διαχείριση των συντάξεων.

Φορολογία

Για το φορολογικό σύστημα, το υπουργείο οικονομικών επικεντρώνει τις προσπάθειες του στην εξομίωση του ελληνικού συστήματος με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, αλλά και την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και την πάταξη της φοροδιαφυγής.

Η όλη προσπάθεια στοχεύει φυσικά και στην εξασφάλιση της τεχνικής και της τεχνολογικής υποδομής που θα επιτρέψει την αλληλεξάρτηση όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών (π.χ. τελωνεία, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Ελεγκτικό Συνέδριο κ.τ.λ.) με τη ολοκλήρωση και επιπλέον αναβάθμιση του συστήματος TAXIS.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι επίσης η τροποποίηση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Συγκεκριμένα: Η μετατροπή των δεδομένων του Ισολογισμού της εταιρίας από δραχμές σε ευρώ έγινε ήδη υποχρεωτικά από το πρώτο εξάμηνο του 2000, αλλά για όσους το επιθυμούσαν η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να γίνεται και κατά τη μεταβατική περίοδο για τη διευκόλυνση θεμάτων όπως ο ισολογισμός του ΦΠΑ.

Στο μεταβατικό στάδιο τα στοιχεία τηρήθηκαν με διπλή αναγραφή (σε ευρώ και σε δραχμές), αν όμως αποφαιζόταν η μετατροπή τους σε ευρώ πριν την υποχρεωτική περίοδο (το 2002) τότε αυτή η απόφαση θα ήταν οριστική και δεν θα επιδεχόταν οποιαδήποτε αλλαγή.

Άλλο επίμαχο θέμα αποτέλεσε η φορολογία εισοδήματος, καθώς οι πάσης φύσεως παρακρατήσεις που έχουν σχέση με το φόρο εισοδήματος και καταβάλλονται από 1-1-2000 έως και 31-12-2000 μπορούσαν με επιλογή του καταβάλλοντα να γίνονται είτε σε δραχμές είτε σε ευρώ. Τα έντυπα των φορολογικών δηλώσεων έφεραν ειδικό κωδικό, ο οποίος περιέγραφε το νόμισμα που επελέγη για την πληρωμή των φόρων.

Οι δηλώσεις του οικονομικού έτους 2001 (αυτές που θα αφορούν το έτος 2000 δηλ.) ήταν σε δραχμές σε όλες τις κατηγορίες. Οι δηλώσεις που αφορούσαν τη μεταβατική περίοδο 2001 και υποβλήθηκαν μετά την 1.1.2002, υποβλήθηκαν υποχρεωτικά σε ευρώ. Το ίδιο ίσχυσε και για τις όποιες βεβαιώσεις εκδόθηκαν για το σκοπό αυτό, καθώς και για τις όποιες δηλώσεις παρακράτησης φόρου.

4.2 ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΑ

Είναι σαφές ότι και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών δεν έμεινε ανεπηρέαστο από τις αλλαγές που προκάλεσε η εισαγωγή του ευρώ. Από τον Μάρτιο του 2000 ανακοινώθηκε η επερχόμενη ενοποίηση του Χρηματιστηρίου Αθηνών με ευρωπαϊκά. Μέχρι το 2002 τα εθνικά ευρωπαϊκά Χρηματιστήρια εντάχθηκαν σε ένα γενικότερο Δι-ευρωπαϊκό Δίκτυο Χρηματιστηρίων των χωρών της ζώνης του ευρώ.

Με δεδομένες επομένως τις προθέσεις της Ελλάδας αφενός να αποτελέσει το ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς στα Βαλκάνια αφετέρου να εξασφαλίσει την πλήρη συμμετοχή της στις ευρωπαϊκές χρηματιστηριακές εξελίξεις, προβλέφθηκαν τα ακόλουθα:

1. Εντάχθηκε ο βαθμός αξιοπιστίας ώστε να είναι εύκολη η μετάβαση από το εθνικό νομικό πλαίσιο στο αντίστοιχο ευρωπαϊκό.
2. Τη διευκόλυνση της ροής ξένων κεφαλαίων από την Ευρώπη ώστε να βοηθηθεί η αναβάθμιση του ΧΑΑ σε Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Χρηματιστήριο.
3. Στο στάδιο της προετοιμασίας, ετοιμάστηκαν οι υποδομές που είναι αναγκαίες ώστε να μη υπάρξουν προβλήματα κατά την εποχή υπολογισμού και αναφοράς σε ευρώ.
4. Αναγκαία, θεωρήθηκε η εξοικείωση των επενδυτών με την αναγραφή των τιμών των μετοχών, του τζίρου και της συναλλαγματικής αξίας σε ευρώ.
5. Ανάλογες ήταν και οι προετοιμασίες στο Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων όπου καταγράφονται τα στοιχεία των χαρτοφυλακίων.
6. Στο μεταβατικό στάδιο όλες οι συναλλαγές αποτιμήθηκαν και πραγματοποιήθηκαν σε ευρώ.
7. Από 1/1/20002, οι διευκολύνσεις σχετικά με τη δυνατότητα διεξαγωγής των συναλλαγών σε δραχμές σταμάτησαν. Νόμισμα και του ΧΑΑ είναι το ευρώ.

Στο νέο ευρωπαϊκό ορίζοντα, τόσο η διεύρυνση των κεφαλαίων όσο και η ομογενοποίηση των χρηματαγορών θα πολλαπλασιάσει τις επενδυτικές ευκαιρίες. Οι επενδυτές θα πρέπει να εστιάσουν το ενδιαφέρον τους στον κλάδο στον οποίον θα θελήσουν να επενδύσουν. Άλλωστε όλα τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια πρόκειται να μετατραπούν σε περιφερειακά και εξειδικευμένα χρηματιστήρια. Τα αποτελέσματα δεν θα είναι ορατά μόνο στους ευρωπαίους πολίτες, αλλά και στους επενδυτές από τρίτες χώρες που θα βρουν ελκυστικές τιμές στις μετοχές και θα θελήσουν να επενδύσουν στην ισχυρότερη πλέον ομοσπονδιακή οικονομία του κόσμου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη δημιουργήσει ειδική επιτροπή, η οποία θα μελετήσει τις επιπτώσεις στις χρηματαγορές που θα προκύψουν από την ΟΝΕ. Δεδομένη πάντως θα πρέπει να θεωρείται η ενίσχυση των θεσμών της διαφάνειας και αξιοπιστίας με κοινό νομικό πλαίσιο για όλα τα κράτη μέλη.

4.3 ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ-ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Η μετάβαση στο ευρώ επηρέασε τις αποταμιεύσεις μας;

Η μετάβαση στο ευρώ δεν επηρέασε την αξία των αποταμιεύσεών μας. Μετά τη μετατροπή στην καθορισμένη ισοτιμία, άλλαξαν οι αριθμοί, αλλά όχι η αγοραστική αξία των αποταμιεύσεων μας.

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE) θα επηρεάσει την απασχόληση;

Η ONE καθαυτή δεν αποτελεί άμεση πηγή νέων θέσεων απασχόλησης, αλλά δημιουργεί μια νέα βάση για τη στήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Βασικό όφελος είναι ότι αποφεύγονται οι αρνητικές συνέπειες που επιφέρουν οι νομισματικές αναταραχές και επιπλέον για πολλές συμμετέχουσες χώρες, η μείωση των επιτοκίων που προκαλεί το ευρώ.

Τα χαμηλότερα επιτόκια θα ενθαρρύνουν περισσότερες επενδύσεις και μεγαλύτερη ανάπτυξη, που είναι δύο βασικοί όροι για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Με το ευρώ να προσφέρει ένα περισσότερο ενθαρρυντικό πλαίσιο για οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τα κράτη-μέλη ξεκινούν επίσης τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θεωρούν αναγκαίες για την εξάλειψη των εμποδίων στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Όλα τα κράτη αναπτύσσουν προγράμματα δράσης για την απασχόληση και υποβάλλονται προς εξέταση από τους εταίρους τους.

Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE) στην ανταγωνιστικότητα των συμμετεχόντων κρατών-μελών;

Ολοκληρώνοντας την ενιαία αγορά και δημιουργώντας αποδοτικότερες αγορές για εμπορεύματα και υπηρεσίες, το ευρώ θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των συμμετεχόντων κρατών. Μεταξύ άλλων, θα ενθαρρύνει την ταχύτερη ανάπτυξη νέων γραμμών παραγωγής, τη σταθερότερη εφαρμογή νέων τεχνικών στην παραγωγική διαδικασία και την αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Συνεπώς, θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης και θα συγκρατήσει τον πληθωρισμό.

Η οικονομική και νομισματική πολιτική σήμανε το τέλος του δικαιώματος της χώρας μας να καθορίζει τη δική της οικονομική πολιτική;

Ναι, διότι οι εθνικές κυβερνήσεις συμφώνησαν ότι οι οικονομικές τους πολιτικές αποτελούν κοινό μέλημα τους και θεώρησαν σωστό να μοιραστούν σε κάποιο βαθμό τον έλεγχο επί των οικονομιών τους προκειμένου να αποκομίσουν άλλα οφέλη.

Με το ευρώ θα αγοράζουμε τις ίδιες ποσότητες αγαθών που αγοράζαμε με δραχμές;

Ναι γιατί τόσο οι μισθοί όσο και οι τιμές των προϊόντων θα παραμείνουν αναλλοίωτες και απλώς θα εκφράζονται σε ότι αφορά, τη σταθερότητα των τιμών στο νέο νόμισμα, αυτό έχει ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στόχος της οποίας θα είναι η διατήρηση του πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα.

Η μετατροπή των τιμών σε ευρώ σήμανε κάποια άδηλη αύξησή τους;

Η μετατροπή συνέβαλλε σε κάποια στρογγυλοποίηση των τιμών που στην αρχή έτειναν να γίνουν προς τα πάνω, ανεξάρτητα από τις ειδικές οδηγίες που καθόρισαν κανόνες για την στρογγυλοποίηση των τιμών. Πέραν αυτού έχουν υπάρξει άτυπες δεσμεύσεις από πλευράς εμπορικών ομοσπονδιών ότι η μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα δεν θα χρησιμοποιηθεί για τη συγκάλυψη αυξήσεων των τιμών.

Με ποια έννοια το ευρώ θα οδηγήσει την ανάπτυξη και την ευημερία;

Το ενιαίο νόμισμα θα μειώσει το κόστος για τις επιχειρήσεις, οι οποίες με τη σειρά τους θα έχουν τη δυνατότητα να μεταβιβάσουν το όφελος αυτό προς τους πελάτες τους. Τα ενιαία επιτόκια που έχει επιβάλει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε ολόκληρη την «Ζώνη Ευρώ» είναι σε γενικές γραμμές χαμηλότερα από τα προηγούμενα εθνικά, με αποτέλεσμα την προώθηση των επενδύσεων και κατά συνέπεια τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Γενικότερα, όμως, η καθιέρωση ενός και μόνου νομίσματος θα εξαλείψει τις νομισματικές διακυμάνσεις και προπαντός τις αιφνίδιες νομισματικές κρίσεις που συχνά έχουν καταστρεπτικές συνέπειες στους ρυθμούς ανάπτυξης. Σημειωτέον ότι η τελευταία νομισματική αναταραχή που σημειώθηκε το 1993 είχε ως αποτέλεσμα μείωση του κοινοτικού ρυθμού ανάπτυξης κατά 2% και απώλεια 1,5 εκατομμυρίου θέσεων απασχόλησης.

Ποιες οι ευεργετικές επιπτώσεις από τη μείωση των επιτοκίων στα πλαίσια του Ευρωσυστήματος;

Η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού συμπαρασύρει και τα επιτόκια χορηγήσεων, τα οποία έχουν παρουσιάσει σημαντική μείωση ήδη από το Μάρτιο 1998, που αποτελούσε βασική προϋπόθεση για την είσοδο της Ελλάδος στη ζώνη ευρώ. Έτσι το επιτόκιο βραχυπρόθεσμων χορηγήσεων διαμορφώθηκε σε 10,2% τον Δεκέμβριο του 2000 από 15,6% τον Μάρτιο του 1998, ενώ ανάλογη ήταν η μείωση και άλλων δανειακών επιτοκίων, των στεγαστικών δανείων κ.λ.π. Η μείωση των επιτοκίων συνεχίστηκε και μετά την ένταξη της Ελλάδος στη Νομισματική Ένωση (1^η Ιανουαρίου 2001) με αποτέλεσμα το επιτόκιο βραχυπρόθεσμων χορηγήσεων να διαμορφωθεί σε 7,7% τον Ιανουάριο του 2002. Τα χαμηλά επιτόκια χορηγήσεων δίνουν ώθηση στην επενδυτική δραστηριότητα και θέτουν τα θεμέλια για υψηλούς και σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας.

Συγκεκριμένα, σημαντικά οφέλη από τη μείωση των επιτοκίων αποκομίζουν οι δανειζόμενοι, των οποίων η αγοραστική δύναμη (δηλαδή το πραγματικό τους εισόδημα) αυξάνεται από τη μείωση των δόσεων για την εξυπηρέτηση των δανείων τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μηνιαίος τόκος που οφείλει να πληρώνει μια οικογένεια για ένα στεγαστικό δάνειο (κυμαινόμενου επιτοκίου) π.χ αξίας 10 εκατομμυρίων δραχμών μειώνεται από 125000 δρχ. περίπου το Μάρτιο του 1998 σε 55000 δραχμές τον Ιανουάριο του 2002.

Τι συνεπάγεται η μείωση των επιτοκίων καταθέσεων για τους αποταμιευτές;

Κατά τη διάρκεια του 2000 τα τραπεζικά επιτόκια στην Ελλάδα μειώθηκαν σημαντικά το επιτόκιο ταμειυτηρίου μειώθηκε από 7,5% τον Ιανουάριο 2000 σε 3,8% τον Δεκέμβριο 2000), καθώς συνέκλιναν προς τα αντίστοιχα της ζώνης ευρώ. Η μείωση των τραπεζικών επιτοκίων συνεχίστηκε και το 2001 αν και με χαμηλότερους ρυθμούς (το επιτόκιο ταμειυτηρίου διαμορφώθηκε σε 1,7% τον Ιανουάριο 2002). Παράλληλα, όμως, στόχος του Ευρωσυστήματος είναι να διατηρεί τον πληθωρισμό σε επίπεδο κάτω του 2% σε μεσοπρόθεσμη βάση και συνεπώς σε πραγματικούς όρους οι αποδόσεις των καταθέσεων παραμένουν ικανοποιητικές. Εξάλλου, το επιτόκιο για προθεσμιακές καταθέσεις είναι σχετικά υψηλότερο (για καταθέσεις προθεσμίας 12 μηνών: 2.4 τον Ιανουάριο 2002).

Επιπλέον η απελευθέρωση της αγοράς κεφαλαίων έχει δώσει τη δυνατότητα για τοποθετήσεις σε επενδυτικά προϊόντα σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και σε τρίτες χώρες, ενώ η ανάπτυξη εναλλακτικών επενδυτικών προϊόντων και στην εγχώρια αγορά (repos, αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων κ.λ.π.) δημιουργεί μία ποικιλία νέων διεξόδων για τους αποταμιευτές.

Η αλλαγή νομίσματος οδήγησε σε μεταβολές των μισθών και των συντάξεων;

Η μετάβαση από τη δραχμή στο ευρώ δεν επηρέασε τις σχετικές αξίες των διαφόρων αγαθών και υπηρεσιών ή την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Όλα ανεξαιρέτως τα ποσά (τιμές, ενοίκια υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών, ισολογισμοί επιχειρήσεων, κρατικός προϋπολογισμός, μισθοί, συντάξεις, οφειλές, χρηματικές ποινές, δαπάνες, κ.λ.π.) επανεκφράστηκαν σε ευρώ αφού διαιρέθηκαν με την αμετάκλητη ισοτιμία μετατροπής (1 ευρώ=340,750 δρχ.). Έτσι ο μισθός εκφρασμένος σε ευρώ φαίνεται αριθμητικά χαμηλότερος απ' ό,τι σε δραχμές. Αλλά το ίδιο συμβαίνει και με τις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών. Συνεπώς η αγοραστική δύναμη του μισθού δεν επηρεάστηκε από την ολοκλήρωση της μετάβασης στο ενιαίο νόμισμα, δηλαδή ο μισθός μπορεί να αγοράζει το ίδιο καλάθι αγαθών που αγόραζε όταν ήταν εκφρασμένος σε δραχμές.

Αυτό σημαίνει ότι η αλλαγή νομίσματος δεν συνεπάγεται από μόνη της απώλεια ή αύξηση πλούτου για κανέναν, αν και η εισαγωγή του ευρώ έχει ως απώτερη συνέπεια την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και των επενδύσεων και, ως εκ τούτου, δημιουργεί τάση ανόδου των μισθών και των κερδών σε πραγματικούς όρους.

4.4 Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ-ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Ποια θεωρήθηκε η μεγαλύτερη δυσκολία της αλλαγής του εθνικού νομίσματος μιας χώρας;

Οι επιπτώσεις από την εισαγωγή του νέου νομίσματος, επηρέασαν, τουλάχιστον κατά το πρώτο στάδιο εφαρμογής του και μέχρι την εξοικείωση του κόσμου, κάθε πτυχή των οικονομικών δραστηριοτήτων και των καταναλωτικών συνηθειών όλου του συναλλασσόμενου κοινού.

Η μεγαλύτερη δυσκολία της νομισματικής ένωσης συνδέεται άμεσα με το γεγονός ότι για οποιονδήποτε λαό, το εθνικό του νόμισμα εκτός από μέσο συναλλαγών ή οικονομικό εργαλείο, εκφράζει και τις πολιτισμικές αξίες μιας κοινωνίας καθώς επίσης αποτελεί και ισχυρό κοινωνικό δεσμό, όχι μόνον μεταξύ των ατόμων που το χρησιμοποιούν αλλά μεταξύ πολιτών και κράτους, μέσω της φορολογίας και της αναδιανομής. Ορισμένες μάλιστα χώρες είναι πολύ συνδεδεμένες με το εθνικό τους νόμισμα και αντιμετωπίζουν ψυχολογικές ή κοινωνιολογικές δυσκολίες για να το αλλάξουν.

Σε ποια σημεία επικεντρώθηκε η προετοιμασία του συναλλασσόμενου κοινού; ποιες δυσκολίες αντιμετώπισε το κοινό κατά την προσαρμογή του στο ευρώ;

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το ευρώ, οι ομάδες ειδικών (οικονομολόγοι, νομικοί, ψυχολόγοι) οι οποίοι μελέτησαν τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της μετάβασης, εντόπισαν τις δυσκολίες σε τρία κυρίως σημεία:

A. Την οικοδόμηση εμπιστοσύνης για το νέο νόμισμα

Η αποδοχή του νέου νομίσματος από το κοινό και η δημιουργία από πλευράς όλων των εμπλεκόμενων δημοσίων και ιδιωτικών φορέων κλίματος εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας στις συναλλαγές, αποτέλεσε πρώτης προτεραιότητας θέμα για την καθιέρωση του ευρώ και συνέβαλλε σημαντικά στην ευρεία, ομαλή και χωρίς προβλήματα λειτουργία των αγορών και την χρησιμοποίηση του στις αγοραπωλησίες προϊόντων, υπηρεσιών και αξιών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

B. Την εκπαίδευση της μνήμης των καταναλωτών στο νέο σύστημα τιμών των καθημερινών αγαθών, εισπράξεων και πληρωμών

Ο κίνδυνος αναστάτωσης από τις διαφορετικές αξίες είναι εξίσου σημαντικός. Την εμφάνιση του ευρώ ακολούθησε διαίρεση τιμών και επομένως δημιούργησε νέες αξίες, η κακά εκτίμηση των οποίων, λόγω μη εξοικείωσης του κοινού, μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι μειώθηκαν οι τιμές των προϊόντων και να αντιδράσει με υπερκατανάλωση ή αντίθετα ότι μειώθηκαν οι μισθοί δηλαδή το εισόδημά του. Επίσης πρόβλημα δημιούργησαν οι υπολογισμοί με τις τιμές μετατροπής (6 χαρακτηριστικά ψηφία), οι κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης για την μετάβαση από ένα ποσόν στο εθνικό νόμισμα στο ισοδύναμό του σε ευρώ και αντιστρόφως.

Γ. Την εξοικείωση του κοινού με μια νέα κλίμακα αξιών

Το συναλλασσόμενο κοινό έπρεπε να συνηθίσει σε διαφορετικό αριθμό χαρτονομισμάτων και κερμάτων στην τσέπη του, τα οποία εκφράζουν μια διαφορετική κλίμακα αξιών από αυτήν που είχε συνηθίσει από τα παιδικά του ακόμη χρόνια(π.χ. σε ορισμένες χώρες δεν υπήρχαν λεπτά, οι Ιταλοί ήταν υποχρεωμένοι να συνηθίσουν σε κέρματα με μεγάλη ονομαστική αξία κλπ)

Πως οργανώθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο το έργο της ενημέρωσης του κοινού κάθε χώρας που συμμετέχει στη ζώνη του ευρώ;

Η στρατηγική της ενημέρωσης του κοινού περιελάμβανε τρεις βασικούς άξονες:

- Την δημιουργία Εθνικών Προγραμμάτων Επικοινωνιακής Πολιτικής και Τοπικών Κέντρων Παρακολούθησης της μετάβασης στο ευρώ στα οποία ανατέθηκε η ενημέρωση για το ευρώ σε τοπικό επίπεδο και κλήθηκαν να ενισχύσουν τη διαμεσολάβηση σε μικροδιαφορές σχετικά

με την κατανάλωση. Επίσης, αναπτύσσουν συνεργασίες μεταξύ των αρμοδίων φορέων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα ώστε να επιτευχθεί καλύτερος συντονισμός των δράσεων επικοινωνίας.

- Την εφαρμογή εθνικών σχεδίων επικοινωνίας και δράσεων ευρείας ενημέρωσης για τις επιπτώσεις της εισαγωγής του ευρώ σε όλες τις πηγές της πληροφόρησης και εκπαίδευσης για τις επιπτώσεις της εισαγωγής του ευρώ σε όλες τις πηγές της οικονομικής δραστηριότητας. Ανάλογα με τον στόχο, τα μέσα που χρησιμοποιούνται ποικίλουν από την εξειδικευμένη κατάρτιση μέχρι τις τηλεοπτικές παρουσιάσεις, τη μαζική διανομή φυλλαδίων, λειτουργία ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών κλπ.
- Την επισήμανση των πλεονεκτημάτων, των ευκαιριών και των ωφελειών που προκύπτουν από την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος στον ευρωπαϊκό χώρο και την αξιοποίηση αυτών.

Ως απλοί πολίτες και καταναλωτές σε τι θα ωφεληθούμε από την συμμετοχή της χώρας μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και από την εισαγωγή του ευρώ;

Τα πλεονεκτήματα και οφέλη για το ευρύ κοινό από την εισαγωγή του ευρώ ως κοινού νομίσματος σε Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι σημαντικά, τα σπουδαιότερα εκ των οποίων είναι:

A. Η μείωση του κόστους δανεισμού λόγω πτώσης των επιτοκίων και η αύξηση της αγοραστικής δύναμης μέσω του χαμηλότερου πληθωρισμού και της οικονομικής σταθερότητας των τιμών.

B. Η δυνατότητα άμεσης συγκρισιμότητας των τιμών των προϊόντων και υπηρεσιών στις διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς όχι μόνον οι τιμές αλλά και οι μισθοί (δηλαδή η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών) θα εκφράζονται στο ενιαίο νόμισμα, στο ευρώ. Το γεγονός αυτό είναι βέβαιο ότι θα συμβάλει στην όξυνση του ανταγωνισμού και επομένως στην μείωση των τιμών αλλά και θα οδηγήσει στην άμβλυνση των σοβαρών αποκλίσεων στις τιμές ομοειδών προϊόντων που παρατηρούνται μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, σημαντικές διαφορές στις τιμές των προϊόντων, κυρίως πολυεθνικών εταιριών, χωρών-μελών δεν θα δικαιολογούνται, παρά μόνον στο βαθμό που αυτές αντικατοπτρίζουν την διαφορετική αγοραστική δύναμη των πολιτών μεταξύ των χωρών. Οι επιπτώσεις αυτές στις τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων ακόμη και αυτών του δημόσιου και τραπεζικού τομέα, σε συνδυασμό με τον αυξημένο ανταγωνισμό, στον ενιαίο πλέον ευρωπαϊκό χώρο, θα έχει θετικά αποτελέσματα στο συναλλασσόμενο κοινό και στους καταναλωτές:

- Η εξάλειψη του κόστους μετατροπής συναλλάγματος σε όλο το εύρος των συναλλαγών μεταξύ των χωρών-μελών της ζώνης του ευρώ αφού από την μεταβατική περίοδο δεν υπάρχουν τιμές αγοράς και τιμές πώλησης νομισμάτων αλλά θα χρησιμοποιούνται οι σταθερές και αμετάκλητες ισοτιμίες τους σε σχέση με το ευρώ.
- Το χαμηλότερο κόστος ταξιδιών και μεταφοράς κεφαλαίων σε άλλες χώρες, εξέλιξη η οποία ανοίγει το δρόμο για την ουσιαστική ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς.

Ποια επιμέρους προβλήματα αναμενόταν κατά την πρώτη περίοδο χρησιμοποίησης του ευρώ από όλους τους πολίτες της χώρας;

- Η προσωρινή «απώλεια» της αίσθησης των τιμών, των μισθών, της αξίας των τραπεζικών λογαριασμών λόγω της μη δυνατότητας αυτόματης αντίληψης σχετικά με τη νέα κλίμακα αξιών.
- Η ανάγκη προετοιμασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες (τυφλοί κλπ) αλλά και των ηλικιωμένων και των αναλφάβητων (που δύσκολα προσαρμόζονται σε νέα δεδομένα ειδικά όταν αυτά απαιτούν και υπολογισμούς), ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν ευχερώς το νέο νόμισμα και ιδιαίτερα τις δεκαδικές υποδιαιρέσεις του.

Κατά το στάδιο προετοιμασίας του ευρέως συναλλασσόμενου κοινού με το νέο νόμισμα, καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε, όπως προαναφέρθηκε η έγκαιρη και αποτελεσματική ενημέρωση του, παρέχοντας όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (Δημόσιες Τράπεζες, επαγγελματικές οργανώσεις, σωματεία κλπ), συστηματική και ολοκληρωμένη πληροφόρηση για την κάλυψη όλου του φάσματος των αναγκών του κοινού.

Ποια μέτρα λήφθηκαν κατά την μετάβαση στο ευρώ για την προστασία των καταναλωτών;

Κατά τον σχεδιασμό της μετάβασης στο ευρώ λήφθηκε ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία των καταναλωτών. Η υπεράσπιση του καταναλωτή διασφαλίζεται τόσο από τους κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου περί εισαγωγής του ευρώ όσο και από το ανταγωνιστικό πλαίσιο που θα αναπτυχθεί σε ευρωπαϊκό πλέον επίπεδο.

Ορισμένα από τα μέτρα προστασίας που έχουν θεσπισθεί είναι:

- Οι μετατροπές σε ευρώ των προϊόντων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών, μισθών κλπ θα πρέπει να γίνονται απαράκλητα με τις σταθερές τιμές μετατροπής μεταξύ του Εθνικού νομίσματος και του ευρώ και αντίστροφα, υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανόνες προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα κερδοσκοπίας τα οποία θα δημιουργούσαν ανατιμητικές πιέσεις στην οικονομία γενικότερα.

- Η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων προκειμένου να αποτραπεί οποιαδήποτε μονομερής απόπειρα χρησιμοποίησης της εισαγωγής του ευρώ ως δικαιολογία αλλαγών ή καταγγελιών ισχυουσών συμβάσεων.
- Η διπλή αναγραφή των τιμών κατά το μεταβατικό στάδιο προκειμένου να εξοικειωθεί το κοινό με τις νέες αξίες και να αποφευχθούν φαινόμενα αύξησης των τιμών κατά τη μετατροπή τους σε ορισμένους κανόνες, δηλαδή θα έπρεπε να μην είναι διφορούμενη, να είναι ευανάγνωστη και να ακολουθούνται πιστά οι κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης ώστε τα ποσά που θα προκύπτουν μετά την μετατροπή σε ευρώ να εκφράζουν την πραγματική αξία των προϊόντων ή υπηρεσιών.
- Οι συστάσεις περί διαφάνειας των τιμών και ενημέρωσης των καταναλωτών από όλους τους φορείς: πολιτεία, τράπεζες, επιχειρήσεις, επιμελητήρια κ.α.
- Οι συστάσεις περί τραπεζικών προμηθειών για τις μετατροπές και όλες τις υπηρεσίες σε ευρώ.

4.5 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΝΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα επιτρέπει την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων;

Ασφαλώς. Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει την αρχή της απαγόρευσης όλων των περιορισμών στις πληρωμές και την κυκλοφορία κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών.

Προβλέπει η Οικονομική και Νομισματική Ένωση επιδοτήσεις για τις οικονομικά μειονεκτούσες περιφέρειες στα συμμετέχοντα κράτη-μέλη;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδοτεί τις οικονομικά μειονεκτούσες περιφέρειες των κρατών-μελών. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση δεν προβλέπει ειδικά άλλες μορφές επιδοτήσεων για τις περιφέρειες αυτές. Οι δαπάνες για τις περιφερειακές πολιτικές από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένουν ανεπηρέαστες.

Θα εξισωθούν τα επιτόκια των συμμετεχόντων κρατών μέσω της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ);

Σε μεγάλο βαθμό ναι, αλλά πιθανόν να παραμείνουν κάποιες διαφορές. Τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια της χρηματαγοράς θα εξισωθούν στη ζώνη του ευρώ, αλλά το ζήτημα καθίσταται πιο περίπλοκο όσον αφορά στα μακροπρόθεσμα επιτόκια.

Οι διαφοροποιήσεις των μακροπρόθεσμων επιτοκίων οφείλονται σε διαφορές φερεγγυότητας των οφειλετών. Ένας οφειλέτης με μεγαλύτερο κίνδυνο αθέτησης εκπλήρωσης υποχρέωσης καταβάλλει πριμ. Οι διαφορές φερεγγυότητας θα εξακολουθούν να υπάρχουν μεταξύ των κρατών-μελών που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ. Εάν η οικονομία ενός συμμετέχοντος κράτους-μέλους θεωρείται αξιόπιστη, οι οφειλέτες στη συγκεκριμένη χώρα είναι πιθανό να επωφεληθούν από σχετικά χαμηλά επιτόκια. Σε κάθε περίπτωση, οι διαφοροποιήσεις μακροπρόθεσμων επιτοκίων στο εσωτερικό της ζώνης του ευρώ πιθανόν να είναι σημαντικά χαμηλότερες από αυτές που παρατηρούνται συνήθως μεταξύ χωρών με εθνικά νομίσματα.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στα προηγούμενα κεφάλαια κάναμε μια ανάλυση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, γνωρίσαμε το καινούργιο νόμισμα-το ευρώ καθώς και των πιθανών επιπτώσεων στην Ελληνική Οικονομία και παρακάτω συνοψίζοντας θα επικεντρωθούμε στα συνολικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από την εισαγωγή του ευρώ στην οικονομία. Η αναλυτική βέβαια εκτίμηση των συνολικών πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων του ευρώ στην Οικονομία είναι δύσκολη και θα αποτιμηθεί στο βάθος του χρόνου.

Στα **θετικά** του ενιαίου νομίσματος πρέπει να καταγραφούν:

A. η κατάργηση των συναλλαγματικών διακυμάνσεων, οι οποίες προέρχονται από την αβεβαιότητα για τις μελλοντικές μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η εξάλειψη των συναλλαγματικών κινδύνων, περιορίζει μια σημαντική πηγή αβεβαιότητας και αυξάνει έτσι το επίπεδο ευημερίας των κατοίκων της Ένωσης. Η αβεβαιότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών δημιουργεί επίσης την αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές τιμές των αγαθών και υπηρεσιών, η οποία έχει αρνητικές επιπτώσεις στο σχεδιασμό των επιχειρήσεων και την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών. Με βάση ορισμένες εκτιμήσεις για τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, μπορούσε να αποφασιστεί ή να αποκλειστεί μια επένδυση. Αν οι εκτιμήσεις αυτές αποδεικνυόταν εν καιρώ λαθεμένες, τότε μια προβλεπόμενη επικερδής επένδυση μπορούσε να γίνει ζημιογόνα, ενώ μια επένδυση που είχε προβλεφθεί ζημιογόνα και δεν είχε αναληφθεί μπορούσε να αποδειχθεί επικερδής. Οι αυξημένοι κίνδυνοι που προκαλεί η αβεβαιότητα των ισοτιμιών και των τιμών, γενικώς οδηγεί σε αύξηση των πραγματικών επιτοκίων δανεισμού. Οι αυξημένοι κίνδυνοι για ορισμένα σχέδια έχουν σαν συνέπεια την απαίτηση υψηλότερων πραγματικών επιτοκίων από τους δανειστές.

Γενικώς ένα οικονομικό περιβάλλον με σχετική σταθερότητα στο επίπεδο τιμών, ευνοεί την αποτελεσματικότερη κατανομή των παραγωγικών πόρων και συμβάλλει στην αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας.

B. η μείωση του κόστους συναλλαγών από την κατάργηση του κόστους μετατροπής των νομισμάτων, που προκαλείται από την μετατροπή ενός νομίσματος στο άλλο και επιβαρύνει τις συναλλαγές που διενεργούνται ανάμεσα στις χώρες μέλη. Το όφελος αυτό είναι ορατό και ποσοτικά μετρήσιμο.

Η σημασία του είναι ιδιαίτερα σημαντική τόσο για πολλές επιχειρήσεις όσο και για τους πολίτες ιδιαίτερα όταν ταξιδεύουν έξω από τη χώρα τους. Τα κόστη των συναλλαγών αυτών που εξαφανίστηκαν με το κοινό νόμισμα, είχαν υπολογισθεί στο 0,5% του ΑΕΠ το χρόνο ή (13-19 δισεκατομμύρια ECU) και έφθαναν το 1% περίπου για τις μικρότερες χώρες μέλη (European Commission 1990).

Τα οφέλη που προκύπτουν για τους καταναλωτές, αποτελούσαν κυρίως έσοδα από προμήθειες των τραπεζών για τη μετατροπή των εθνικών νομισμάτων, είναι καθαρό όφελος για την οικονομία, δεδομένου ότι οι τράπεζες μπόρεσαν να χρησιμοποιήσουν το απασχολούμενο προσωπικό στις εργασίες αυτές για άλλες επικερδείς και χρήσιμες υπηρεσίες.

Ένα έμμεσο όφελος από την κατάργηση του παραπάνω κόστους των συναλλαγών προκύπτει από τη σημαντική μείωση των περιθωρίων για διακριτική τιμολογιακή πολιτική των επιχειρήσεων, στις αγορές των διαφόρων χωρών μελών. Τέτοιες διαφοροποιήσεις τιμών δεν ήταν δυνατές επειδή οι εθνικές αγορές ήταν αρκετά διαχωρισμένες και οι συναλλαγές μεταξύ αυτών συνεπάγονταν σημαντικά κόστη.

Γ. Συγκρισιμότητα τιμών- ανταγωνισμός: η δημιουργία μιας μεγάλης και ομοιογενούς αγοράς δίνει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να δημιουργήσουν, να προσφέρουν και να ανταγωνιστούν, ενώ στους καταναλωτές το προνόμιο να κάνουν ευκολότερα έρευνα αγοράς, συγκρίνοντας τις τιμές των προϊόντων και παρεχόμενων υπηρεσιών σε ευρωπαϊκό πλέον επίπεδο.

Έτσι αν δεν αγοράζονται τα προϊόντα μας στην Ελλάδα είναι πλέον ευκολότερο να τα στείλουμε σε κάποια άλλη χώρα αλλά και το ίδιο εύκολο να τα πάρουμε οι ίδιοι στη χώρα αυτή παρακάμπτοντας ενδιάμεσους μεταπωλητές και εμπόρους. Το ίδιο ισχύει και για το αν πουλάν κάτι πολύ ακριβά στην Ελλάδα τα ελληνικά μονοπώλια. Μπορούμε να συγκρίνουμε την τιμή στην οποία μπορούμε να αγοράσουμε κάποιο προϊόν από κάποια άλλη Ευρωπαϊκή χώρα αλλά και να ολοκληρώσουμε τη συναλλαγή σε να ήταν στη χώρα μας.

Δ. Ευνοϊκές θα είναι οι επιπτώσεις στα Δημόσια Οικονομικά όπου εκτός της αποφυγής των υπερβολικών ελλειμμάτων μέσω του συντονισμού της Δημοσιονομικής πολιτικής και πειθαρχίας των κρατών –μελών και της Ελλάδας, θα υπάρξουν και εξοικονομήσεις δαπανών από τα χαμηλότερα πραγματικά επιτόκια στα οποία δεν θα προστίθενται κίνδυνοι διασφάλισης. Η εξοικονόμηση αυτή θα είναι μεγαλύτερη από το κέρδος που μπορεί να προκύψει από κάποια νομισματική απόσβεση του χρέους λόγω του πληθωρισμού. Ακόμη οι πιέσεις του ανταγωνισμού σ' όλο το φάσμα λειτουργίας του Δημοσίου τομέα τόσο στο σκέλος των δαπανών όσο και των εσόδων, μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του τομέα αυτού.

Όσον αφορά τα **αρνητικά** του ενιαίου νομίσματος αναφέρουμε τα εξής :

Α. Η μετάβαση στο ευρώ απαιτήσε κάποιες αυξημένες δαπάνες προσαρμογής για επιχειρήσεις και οργανισμούς. Αυτό σημαίνει αλλαγές ή μετατροπές στα συστήματα πληροφορικής, στη λογιστική, στην κατάρτιση σε θέματα επικοινωνίας με τους καταναλωτές. Επιπλέον το σύστημα των διπλών τιμών σε ευρώ και εθνικό νόμισμα για κάποια περίοδο αποτέλεσε ένα περαιτέρω έξοδο για τις επιχειρήσεις.

Β. Το σημαντικότερο μειονέκτημα από τη δημιουργία του κοινού νομίσματος είναι η απώλεια της αυτονομίας χάραξης της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής από τα κράτη μέλη. Με τη δημιουργία της Νομισματικής Ένωσης, έχουμε άσκηση κοινής και ενιαίας νομισματικής πολιτικής(προσφορά χρήματος, ύψος επιτοκίων, συναλλαγματική ισοτιμία) από ένα υπερεθνικό όργανο. Η κάθε χώρα εγκαταλείπει το εθνικό της νόμισμα χάριν του κοινού νομίσματος. Χάνοντας έτσι αυτό το εργαλείο οικονομικής πολιτικής, χάνει και την ικανότητα άσκησης μιας επί μέρους πολιτικής που είναι η αυτόνομη εθνική νομισματική πολιτική, η απώλεια της τελευταίας μπορεί να σημαίνει μια σοβαρή απώλεια ευημερίας, ενώ οι εξοικονομήσεις απ' τα κόστη των συναλλαγών είναι σχετικά μικρές. Από το γεγονός αυτό πηγάζουν τα κόστη της συμμετοχής στη Νομισματική Ένωση. Η Κεντρική Τράπεζα της χώρας που μεταβάλλεται σε παράρτημα της Κεντρικής Τράπεζας της Ένωσης, ασκεί την κοινή ενιαία νομισματική πολιτική και όχι εκείνη που απορρέει από τα μακροοικονομικά δεδομένα και τα προβλήματα της συγκεκριμένης χώρας την περίοδο αυτή.

Διαταραχές προκαλούμενες από εξωγενείς παράγοντες (όπως λόγου χάρη η μεταστροφή της ζήτησης σε μια χώρα υπέρ μιας άλλης, όπου λόγω των προτιμήσεων των καταναλωτών, θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγής και της απασχόλησης στη μία χώρα και αύξηση αντίστοιχα στην άλλη) δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν όπως πριν μέσω άσκησης της εθνικής νομισματικής πολιτικής(υποτίμηση ή ανατίμηση εθνικού νομίσματος) και σε αντίστοιχο συνδυασμό με τις άλλες πολιτικές.

Γ. Επιπτώσεις στην ψυχολογία του καταναλωτικού κοινού. Το συναισθηματικό δέσιμό μας με τη χρήση της δραχμής και η ψυχολογία όλων μας να αποδίδουμε ιδιαίτερη αξία στα χαρτονομίσματα(συνήθεια ετών) και να απαξιώνουμε τα κέρματα, πέρασε και στη χρήση του ευρώ. Στα μικρότερης αξίας νομίσματα όπως των 10,20, 50 λεπτών ακόμη και του 1 και 2 ευρώ δεν δόθηκε βαρύτητα στην αξία τους . Στη διάρκεια της διαδικασίας μετάβασης στο ενιαίο νόμισμα υπήρχε η δυσκολία υπολογισμού από δραχμές σε ευρώ. Αλλά και μετέπειτα επειδή ακριβώς αυτά τα νομίσματα κόπηκαν σε κέρματα συνεχίστηκε η νοοτροπία, του να μην υπολογίζουμε τα κέρματα. Όμως 1 ευρώ=340,75 δραχμές!! Σε συνδυασμό με τις αυξήσεις που άρχισαν να παρατηρούνται σε κάποια επίπεδα αποκτήσαμε την αρνητική αίσθηση ότι εξαφανίστηκαν τα χρήματά μας και ότι φτωχύνουμε. Οι οικονομίες μας από το παρελθόν αλλά και τα τρέχοντα έσοδα από τις δραστηριότητές μας αναπροσαρμόζονται σε σχέση με τις σημερινές και τις αυριανές τιμές.

6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με το δικό της νόμισμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αυξάνει το βάρος και την επιρροή της στην παγκόσμια οικονομία. Στο χώρο της οικονομικής θεωρίας οι απόψεις για τη σημασία και το μέγεθος τους κόστους και των ωφελειών από τη συμμετοχή σε μια Νομισματική Ένωση διαφέρουν.

Κατά την άποψή μου κάθε χώρα και ιδιαίτερα η Ελλάδα πρέπει να εκτιμήσει τα κόστη και τα οφέλη από τη συμμετοχή της στη Νομισματική Ένωση και αφετέρου να προσαρμόσει τη στρατηγική της και την οικονομική της πολιτική, ώστε να μεγιστοποιήσει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό το καθαρό θετικό αποτέλεσμα των επιπτώσεων που θα προκύψουν γι' αυτές.

Πρώτα απ' όλα όμως η Ευρωπαϊκή και Νομισματική Ένωση θα πρέπει να πείσει τόσο τους πολίτες της, όσο και τις αγορές χρήματος, ότι τόσο στο στάδιο της δημιουργίας της αλλά και στη συνέχεια, θα αποτελεί μια ζώνη νομισματικής σταθερότητας. Η σταθερότητα αυτή που θα εγγυάται ένα σταθερό και ισχυρό ευρώ, θα διασφαλίζεται με τα παρακάτω μέσα και πολιτικές:

A. με την πιστή τήρηση των κριτηρίων σύγκλισης μέσω των οποίων διασφαλίζεται η συμμετοχή στη Νομισματική Ένωση μόνο χωρών με οικονομική και νομισματική σταθερότητα.

B. με τη σταθερότητα των τιμών η οποία αποτελεί τον κύριο στόχο της νομισματικής πολιτικής που ασκείται από την πλήρως ανεξάρτητη από κάθε πολιτική αρχή σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ο κύριος στόχος της Τράπεζας είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών της ζώνης του ευρώ και η στήριξη των μακροχρόνιων επιδιώξεων της οικονομικής πολιτικής, όπως αυτές καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Χαμηλότερος πληθωρισμός και υψηλότεροι αλλά και διατηρήσιμοι ρυθμοί ανάπτυξης είναι οι κύριοι σκοποί της κοινής νομισματικής πολιτικής.

Η Τράπεζα αυτή διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα των κρατών-μελών, εποπτεύει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, και αντιμετωπίζει πιθανές πιέσεις και διαταραχές στο επίπεδο των τιμών προερχόμενες από εξωτερικούς παράγοντες όπως π.χ. πετρελαϊκές κρίσεις, άνοδος δολαρίου κ.λ.π.

Γ. με την επιβολή Δημοσιονομικής πειθαρχίας στις χώρες-μέλη και συντονισμού της Δημοσιονομικής πολιτικής. Η συνετή Δημοσιονομική διαχείριση, αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα και μέσο στήριξης της νομισματικής σταθερότητας, δηλαδή τον κύριο στόχο της νομισματικής πολιτικής.

Η ύπαρξη υπερβολικών ελλειμμάτων από κράτη μέλη, θα είχε ως συνέπεια την αύξηση των επιτοκίων με αρνητικές επιπτώσεις για τα άλλα κράτη-μέλη δεδομένου ότι η χρηματοδότηση και κάλυψη των ελλειμμάτων γίνεται από την κοινή πηγή κεφαλαίων, την Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά Κεφαλαίων.

Η δημοσιονομική πειθαρχία κάθε χώρας και συνεπώς της Ελλάδας, στοχεύει αφενός στην τήρηση των προβλεπόμενων Δημοσιονομικών στόχων κάθε έτους και αφετέρου στην επίτευξη των τελικών Δημοσιονομικών στόχων για το Δημόσιο έλλειμμα και χρέος. Απόκλιση από τους στόχους του ελλείμματος απαγορεύεται και η χώρα εισέρχεται στη «Διαδικασία υπερβολικού Ελλείμματος», σύμφωνα με την οποία προβλέπονται συστάσεις και ακόμη κυρώσεις, προκειμένου η χώρα να επανέλθει στην υγιή και προβλεπόμενη από τους στόχους του προγράμματος σύγκλιση της Δημοσιονομικής διαχείρισης.

Προκειμένου να διασφαλισθεί η δημοσιονομική πειθαρχία για τις χώρες που συμμετέχουν στην ΟΝΕ θεσπίστηκαν κανόνες που περιέχονται στο «Σύμφωνο Σταθερότητας» το οποίο μεταξύ άλλων απαιτεί τη μείωση του ελλείμματος στο 1.5 του ΑΕΠ σε περιόδους κανονικής οικονομικής συγκυρίας, ποσοστό το οποίο μπορεί να ανέρχεται στο 3% σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Εκτός των εξαιρετικών περιστάσεων που κρίνονται από την Επιτροπή του Συμφώνου, η δημιουργία υπερβολικού ελλείμματος θα σημαίνει τη λήψη μέτρων εναντίον της χώρας μέλους.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ο περιορισμός στην άσκηση της Δημοσιονομικής πολιτικής σε ότι αφορά τον αναπτυξιακό και σταθεροποιητικό της ρόλο, καθώς και τις σχετικές εξουσίες των εθνικών κοινοβουλίων να αποφασίσουν τον προϋπολογισμό, γεγονός που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του Δημοκρατικού πολιτεύματος. Συγχρόνως όμως, η δημοσιονομική πειθαρχία οδηγεί σε χαμηλά επιτόκια και ενισχύει δίνοντας μεγαλύτερα περιθώρια στις ιδιωτικές επενδύσεις, μειώνοντας την εκτόπιση τους από τα υψηλά Δημοσιονομικά Ελλείματα.

Η Νομισματική Ένωση αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για μεγαλύτερη σταθερότητα και ευημερία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί πλέον μια οικονομική και νομισματική ενότητα, που με το ισχυρό της νόμισμα θα μπορεί να αντισταθεί ανταγωνιστικά στην παγκόσμια οικονομία και αγορά. Διαφορετικά οι χώρες της Ένωσης, μέσα σε αυτές και η Ελλάδα, θα παρέμεναν θύματα των εξωτερικών διαταραχών, χωρίς δυνατότητες ελέγχου και αποτελεσματικών αντιδράσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

- 1.Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση, θεωρία και πολιτική, Σωτήρης Θεοδωρόπουλος.
- 2.Το ευρώ και εμείς,101 ερωτήσεις-101 απαντήσεις, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών.
- 3.Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Νίκος Σαρρής.

ΙΝΤΕΡΝΕΤ

1. www.eurohellas.gr
2. <http://www.bankofgreece.gr/euro/eurofagel.htm>
3. www.in.gr/news/euro/default.htm
4. www.google.com ,Τα νομίσματα του ευρώ
5. www.bankofgreece.gr/announcements/text_speech.asp?speechid=11-32k
6. www.ine.otoe.gr/ekdoseis/euro/qa_epiptwseisONE_epixeiriseis.htm..
7. www.gnto.gr/pages.php?pageID=231&langID=1-18k-18
8. www.google.com ,Τι σημαίνει το ενιαίο νόμισμα για το ΧΑΑ.
9. <http://www.papaki.panteion.gr/teuxos2/euro.htm>
Η δραχμή φεύγει το ευρώ έρχεται, Κώστας Πλιάκος.
10. www.gcd.idx.gr
11. www.mesogeios.gr/arxeio/2001/11/05/03.htm

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Το τοπίο μετά την ένταξη στην ΟΝΕ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

SAMISDAT: Ανοιχτή επιστολή.

ΦΥΛΛΑΔΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:Τα οφέλη μας από την ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.